

Omakoti

RSnuohous Oy
Nuohooja
Risto Simola

Ota yhteyttä
044 983 5356
nokisika22@gmail.com
www.nokisika.fi

KANTA-HÄME » NUMERO 3/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Kesätunnelmaa terassilla

Talovanhuksen peruskorjauksen
kustannukset voivat yllättää

6

Esteettömyys on myös
sujuvampaa arkea

12

KESÄ JA LÄMPÖPUMPUT

AMMATTITAITIDOLLA ja EDULLISESTI,
KOKO ETELÄ-SUOMEN ALUEELLA.

WWW.HÄMEENMAALÄMPÖ.FI

MAA- ja Ilma-Vesi
wilfa Lämpöpumput
ASENNETTUNA

alk. 9850€

ILMALÄMPÖPUMPUT

jopa ilman ulkoyksikköä
ja 7v. takuulla!

ASENNETTUNA

alk. 1650€

KAISAI

TUTUSTU MEIDÄN UUTEEN
VERKKOKAUPPAAN !
WWW.PUMPPUKAUPPA.COM

info@hameenmaalampo.fi

BOSCH

Home Comfort PRO

OTA ROHKEASTI YHTEYTTÄ

TOMI 045 3288 648

VILLE 050 540 8228

Aika toimia - **Kesän**
jäähdytys alkaa!

AAA
KORKEIN LUOTTOLUOKITUS
© Dun & Bradstreet 2004

SUOMEN JÄÄHDYTYSLIITTO
PLATINA
Suomen Jäähdytysliitto ry
1990-2024

Kaikkien merkkien
asennus ja huolto
saman katon alta.

Testivoittajat
jäähdytykseen kuin
myös lämmitykseen.
Kartoituskäyntimme
on aina **ilmainen**.

Puh: 050 370 0570 | tt-hile.fi

Talotekniikka Hile Oy | Kanakouluntie 15, 13100 HML

**JOS TARVITSET
KYLMAÄ TAI
KUUMAA**

**LÄMPÖVARMA
MYY JA
DUUNAA!**

Soita rohkeasti!

Jerry Pouttu
040 569 3007

Rauno Kohtala
045 231 6759

Tutustu tarjontamme:

LÄMPÖVARMA OY

Since 1997

l a m p o v a r m a . f i

HELP

Hoidamme niin
julkisivuremontit kuin
huoneistoremontitkin
yli 60 vuoden
kokemuksella ja vahvalla
ammattitaidolla.

Ota yhteyttä, kun haluat

- rakennusmaalaukseen
  - korjausrakentamiseen
  - lattiapinnoituksiin
- erikoistuneen tekijän.

**Maalausliike
Remula Oy**

www.remula.fi

maalausliike@remula.fi

Ismo Remula p. 040 901 2051

Patteritie 6, 14200 Turenki

KOHTI SYKSYÄ!

**SEGWAY MÖNKIJÄT
MEILTÄ,
TULE KOEAJAMAAN.**

**KAIKKIIN
STIHL
AKKUKONEISIIN
LISÄAKKU-60%**

**ONKO HUOLLON KANSSA
ONGELMIA, MEILLÄ EI!!
VARAOSAT LÄHES
KAIKKIIN PIENKONEISIIN.**

STIHL®
FS 460 & FS 490
RAIVAUSSAHAN OSTAJALLE,
2 KPL RAIVAUSSAHANTERÄÄ
+ 10 l STIHL 2t BENSAA
KAUPANPÄÄLLE.

**VIIMEISET
RUOHON-
LEIKKURIT
SYYSHINNOIN.**

**VENEIDEN
TALVISÄILYTYS.
KYSY LISÄÄ!**

Matti Rantti Ky

Leikkikuja 2, Hauho, Avoimma: ma-pe 9-17, la suljettu
Liike: 03-6751190 / Matti 0400-744 283 / Janne: 040-7028861
matti.rantti@mattirantti.fi, www.mattirantti.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	10
Nro 2/2025	vko	18
Nro 3/2025	vko	27
Nro 4/2025	vko	39
Nro 5/2025	vko	48

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 16 000 kpl

Pientalot Hämeenlinnan,
Hattulan, Janakkalan, Hauhon,
Lammin ja Tuuloksen taajamissa.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

16
Maa-ainekset
ratkaisevat pihan
toimivuuden ja
kestävyyden

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Vanhan talon remontti
- 12 Kodin esteettömyys
- 15 Lakipalsta
- 16 Maa-ainekset pihaan
- 18 Terassitunnelmaa päivin ja illoin
- 20 Omakotitalon kesähuolto
- 23 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 24 Piharakennukset huviksi ja hyödyksi
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kesälomalla
omassa kodissa

Kesän koittaessa – ja varsinkin kesäloman aikana – jokainen omakotitalo muuntuu kuin huvilaksi.

Sängystä ei tarvitse nousta tarkalla kellonlyömällä, ja vaikka tarvitsisikin, sen tekee mieluummin, kun voi herätä ympäröivään vihreyteen ja linnunlauluun. Lämpimät säät innostavat myös tekemään kotona ja pihalla asioita aivan toisin kuin muina vuodenaikoina, olipa kyseessä sitten huvi vai hyöty.

Kesällä monet asiat, mitä omakotiasuja on tehnyt kotinsa hyväksi, osoittavatkin arvonsa. Vaivannäkö pihalla ja kasvi- maalla palkitsee, kun kukat ovat parhaassa loistossaan ja tuoreita mansikoita voi käydä poimimassa sitä mukaa kun ne kypsyvät. Panostus terassialueelle antaa mahdollisuuden viettää kesäiltoja rattoisasti läheisten kanssa grillaten tai vain oleskellen.

Silloin jos koskaan kannattaakin vaikka syödä aamiainen vähän rauhallisemmin, ottaa aikaa kiireettömiin hetkiin – ja elää jokainen päivä edes hieman kuin olisi lomamatkalla.

Aurinkoisin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

LAKIASIAT JA OIKEUDENKÄYNNIT

ASIANAJOTOIMISTO
SKOGSTER
— PORTAANPÄÄ & JUUSELA —

Raatihuoneenkatu 8 (3.krs), Hämeenlinna | 03 626 210
www.asianajoskogster.fi | toimisto@asianajoskogster.fi

Sähkö Matti ja Eero Oy

Sähköasennukset | aurinkosähkö | ilmalämpöpumput | latausasemat

Yritystie 3, 14700 Hauho
www.sahkomattijaeero.fi | puh. 0400 209 970 | puh. 040 840 5126

» LYHYESTI

Kesämökeillä on käynnissä huussihypetys

Biolan selvitti kyselyllä millaisia asioita mökkiläiset arvostavat ja mietitäänkö mökkeilyä koskevissa valinnoissa ympäristöystävällisyyttä. Kyselyssä ilmeni, että vesivessaa ei vanhoille mökeille haikailla, mutta osa ulkokuhuusseista vaatii päivitystä, että ne täyttäisivät lain vaatimukset.

Nykyaikaisen huussi lisäksi mökkeilijöiden toivelistan kärkeen nousi biojätteen kompostointimahdollisuus – jopa oman rannan ja mökin sähköistuksen edelle. Peräti 87 prosenttia vastaajista pitää tärkeänä, että mökillä voi kompostoida biojätteet. Kompostointimahdollisuus koetaan lähes yhtä tärkeäksi niin omistus- kuin vuokramökeilläkin.

– Mökeillä kompostoidaan aktiivisemmin kuin kotioiloissa ja se on hyvin ymmärrettävää, koska harvalla mökillä on biojätteen erilliskeräys. Biojätettä kertyy päivittäin ja roska-astiassa se alkaa haista. Lähes kaikki vastaajat ovat samaa mieltä siitä, että kompostoimalla pääsee helposti eroon keittiön biojätteestä, säästää jätehuoltokuluissa ja sivutuotteena saa ilmaista multaa mökkipuutarhaan. Kompostointi on ehdottomasti myös mökkiläisen ekoteko, Biolanin tuotekehitysjohtaja **Hannamaija Fontell** innostuu.

Kyselyn mukaan yhdeksän kymmenesosa mökkeilijästä pitää ekologisuutta tärkeänä perusteena mökkeilyä koskevissa valinnoissa. Vastaajien nimeämistä ekologisista valinnoista omalla mökillä yleisimpiä ovat kompostointi ja kuivakäymälä. Myös esimerkiksi kantovesi ja aurinkosähkö mainittiin tekoina, joilla on edistänyt oman mökkeilynsä ekologisuutta.

Joka neljänneltä mökiltä löytyy laiton huussi

Monesti uusille mökeille rakennetaan vesivesi, mutta vanhemmilla mökeillä asioidaan pääasiassa ulkokuhuussissa. Osalla mökeistä on sekä ulko- että sisä vessa, mutta sisä vessaa saatetaan käyttää vain talvi- ja yöaikaan. Kyselyn mukaan peräti 88 prosentilla mökeistä pääasiallinen käymälä on huussissa.

– Yllättävää on, että joka neljänneltä mökiltä löytyy ulkokuhuussi, jota ei vielä ole päivitetty nykyaikaan. Se tarkoittaa, että huussissa ei ole erillistä käymälälaitetta, vaan pelkkä reikä istuimessa. Tällainen huussi on paitsi todella ikävä käyttää, niin myös laiton, Biolanin Hannamaija Fontell muistuttaa.

Käymäläjätteen käsittelyä säätelee jätelaki, ja sen mukaan huussista ei saa päätyä jätöksiksi tai nesteitä maaperään. Siksi perinteinen huussi, jossa on vain istuinreikä ja jätöksille avoin tila,

on kielletty. Myöskään pohjasta rei'itetty saavi ei täytä nykynormeja.

– Mökkeilijät ovat jo selvästi havahtuneet huussiongelmaan. Vastaajista 85 prosenttia pitää tärkeänä, että ulkokuhuussissa on nykyaikainen kuivakäymälä, ja 72 prosenttia harkitsee parhaillaan käymäläremonttia. Suurin osa aikoo kunnostaa nimenomaan huussin nykyaikaan eikä haikaile vessatoimintoja sisälle mökkiin, Fontell avaa tuloksia.

Ulkokuhuussin käyttömukavuus nousee huomattavasti, kun käymälä uudistetaan. Nykyaikaiset kuivakäymälät ovat helppokäyttöisiä ja hajuttomia.

– Vaivattomin käymälälaitte huussiin on kompostoiva käymälä, jonka säiliö on lämpöeristetty. Eristys takaa sen, että tyhjennysvaiheessa jätökset ovat kompostoituneet multamaiseksi ja hajuttomaksi kompostiksi. Lämpöeristyksen ansiosta käymälässä voi kompostoida myös keittiön biojätteet, Fontell vinkkaa.

Kuivakäymälä ulkokuhuussiin on yleensä myös edullisin ratkaisu. Vanhaan mökkiin vesivessan rakentaminen on usein työlästä ja vessan jätevesien käsittely vaatii omat järjestelmänsä. Kuivakäymälä sen sijaan ei tarvitse vettä ja kompostoitu käymäläjäte on hyvää maanparannusainetta mökkipuutarhaan.

Biolan Oy

Mökkiläisten keski-ikä nousee – palveluntarve tuo työtä maaseudulle

Omakotiliitto tiedotti maaliskuussa Vapaa-ajan asukkaiden liiton VAAL ry:n tekemästä laajasta tutkimuksesta, johon vastasi 1 133 mökkeilijää. Tutkimuksesta ilmeni, että mökillä olo ja etätöön tekeminen mökillä ovat vähentyneet parin viime vuoden aikana. Samalla mökin omistajien keski-ikä on noussut. Aikaisempi vastaava tutkimus tehtiin tosin vuonna 2022, jolloin koronan vuoksi mökeillä vietettiin erityisen paljon aikaa.

Mökin omistaneiden keski-ikä oli tutkimuksessa 66 vuotta (mediaani 68 vuotta). Vaikka ikää tulee lisää, ei mökeistä hevillä luovuta: Mökin myymistä harkitsi ikääntymisen vuoksi vain neljäsosa vastaajista. Yli 70 prosenttia ikääntyneistä vastaajista aikoi jättää mökin perinnöksi jälkipolville. 44 prosenttia oli remontoanut mökkiä esteettömäksi ja vajaa 40 prosenttia oli turvautunut esimerkiksi mökitalkkareihin.

Ikääntyvät mökkiläiset tuovatkin mökkiseuduille palveluntarvetta ja siten töitä maaseudulle. Mökkeilijät käyttävät mielellään myös muita lähiseudun palveluita, etenkin ravintoloita, kahviloita, päivittäistavarakauppoja ja rautakauppoja.

Etätöitä tehdään mökeiltä aiempaa vähemmän

Valtaosalle mökkeilijöistä mökki on etenkin rauhoittumisen paikka. 84 prosenttia vastaajista ei ollut edes harkinnut muuttavansa mökkiä pysyväksi asunnoksi, ja vain neljäsosa vastaajista oli tehnyt etätöitä mökiltä. Etätöön tekeminen oli vähentynyt edellisestä tutkimuksesta.

Tärkeintä mökillä oli luonto sekä ympäristön puhtaus, veden läheisyys ja rauha. Isoa osaa mökkiympäristöjä uhkaa kuitenkin muutos, mikä tuo huolta mökin omistajille.

Lähes viidesosa kyselyyn vastaajista ilmoitti, että mökin ympäristöön on suunnitteilla häiriöitä esimerkiksi tuulivoimalan, kaivoksen tai murskaamon suunnitelmien myötä.

Jopa 60 prosenttia vastaajista voisi maksaa kuntaveroa myös mökkikuntaansa, mikäli se olisi mahdollista eikä nostaisi kokonaisveroastetta. Mökkikunnan hallintoon voisi osallistua jollakin tavalla 14 prosenttia mökkiläisistä. Jätevesiasetuksen määräykset ovat pääosin kunnossa mökeillä, käy ilmi tutkimuksesta.

Tiedon tarjoamisessa ei ole paikallislehden voittanutta, sillä kolmasosa vastanneista sai mielestään parhaiten tietoa mökkipaikkakunnan asioista paikallislehdestä. Sometta parhaiten tietoa löysi 27 prosenttia ja kunnan tiedotteista 26 prosenttia. Myös Vapaa-ajanasukasyhdistyksen tiedotus koettiin tärkeäksi.

Kysely: Kymmenen astetta ulkona saa grillin kuumaksi – vain reilu 10 prosenttia odottaa juhannukseen

Keittiö- ja grillaustuotteita valmistava suomalainen Fredman selvitti maaliskuisessa kyselyssään suomalaisten grillaustapoja. Vastaajista liki puolet kertoi grillaavansa mieluiten makkaraa, kun taas esimerkiksi tofua ja seitania suosi vielä vain harva.

Suomalaisista liki joka neljäs aloittaa grillikauden heti, kun mittari näyttää yli kymmentä astetta. Reilu kymmenes on sitä mieltä, että grilli kaivetaan esiin, heti kun lumet ovat sulaneet. Toinen kymmenes suomalaisista grillaaa ympäri vuoden. Miehet ja naiset ovat kutakuinkin yhtä innokkaita grillaajia. Miehistä sitä harrastaa 52 prosenttia ja naisista 48 prosenttia.

– Grillikauden startti on nyt käsillä valtaosalle suomalaisista. Grilliherkkuja halutaan valmistaa mahdollisimman monta kuukautta. Juhannukseen grillin korkkaamista odottaa vain 13 prosenttia vastaajista, Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Grillimalleista ehdoton ykkössuosikki on kaasugrilli. Puolet suomalaisista grillaaa kaasulla, 35 prosenttia hiiligrillillä ja 24 prosent-

tia sähkögrillillä. Hybridigrillillä ei kyselyn mukaan grillaa juuri kukaan.

Joka viides pitää grillausta hankalana

Viidennes grillaajista kokee, ettei lopputuloksesta ole takeita ja, että grillaus tuntuu vaikealta. Valtaosa (78 %) suomalaisista sen sijaan uskoo omiin grillaustaitoihinsa ja luottaa hyvään lopputulokseen. Uusia ideoita grillaukseen kaipaa joka toinen suomalaisista. He kokevat, että grillissä valmistuu samoja ruokia kuin aina ennen.

– Kannattaa rohkeasti kokeilla uutta. Esimerkiksi grillattu halloumisalaatti ja grillattu perunasalaatti ovat kokeilun arvoisia, sivuilamme löytyviä pääsiäisviikonloppuun sopivia reseptejä. Kuten myös grillattu munakoiso ja feta, vaikka kyselyn mukaan moni munakoisoa karsastaakin, Hokkanen sanoo.

Parsa ja kesäkurpitsa jakavat kansaa

Kasviksia grillataan nyt entistä enemmän. Peräti 68 prosenttia on lisännyt kasviksia grill-

liin. Suosituin kasvis oli maissi. Parsa ja kesäkurpitsa jakoivat kansaa. Valtaosa pitää niistä, mutta kolmannes ei missään tapauksessa näitä grilliin laittaisi.

– Olivatpa omat suosikit sitten mitä hyvänsä, 82 prosenttia vastaajista sanoo, että grilliruoka on parempaa kuin uuniruoka. Liki sama määrä suomalaisista kokee, ettei ole kesää ilman grillausta, Hokkanen sanoo.

Foliosta apua puhdistukseen

Joka viides grillaaja kokee grillin puhdistuksen hankalaksi, vaikka muuten grillaamisesta pitääkin.

– Yli puolet suomalaisista käyttää säännöllisesti tai ainakin melko usein grillausapuna foliota tai alumiinialustoja. Grillin rasvakaukalo kannattaa vuorata paksulla foliolla niin grillin puhtaana pitäminen käy näppärästi, Hokkanen vinkkaa.

Suomalaisten grillaustapoihin liittyvät tiedot ovat Fredman Groupin maaliskuussa 2025 teettämästä kyselytutkimuksesta. Tutkimusyhtiö Bilendin toteuttamaan kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 1000 suomalaista.

Teksti: Ulla Sirén

Punainen hirsitupa on monen rakentajan unelma. Idylli vaatii ylläpitäjältään paljon työtä, rahaa ja taitoja, mutta ponnistusten vastineeksi saa aina jotakin ainutkertaista.

Ikuisesti sinun

Vanha omakotitalo on parhaimmillaan pitkäaikainen kumppani, joka vaatii jatkuvasti omistajaltaan jotakin lisää, ja harvoin tulee täydelliseksi tai ainakaan pysyy sellaisena pitkään.

Vanhan talon kaupallinen arvo on karuimmassa tapauksessa voinut vuosien saatossa kutistua jo niin olemattomiin, että purkaminen osoittautuu parhaaksi tavaksi päästä siitä eroon.

Silti hämmästyttävän moni suomalainen haluaa uhmata varoituksia ja jatkaa elämää sukutilan, mummolan, lapsuudenkodin tai pitkän etsimisen jälkeen löydetyn talovanhuksen kanssa. Sellainenhan ei koskaan ole pelkästään talo, vaan myös elämäntapa ja ainutkertainen tarina.

Kun puhutaan vanhoista taloista, voidaan yhtä hyvin tarkoittaa 50- tai 200-vuotiaista rakennusta. Remonttineuvoja **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskuksesta (PRKK) antaa vanhalle talolle kaksi erilaista määritelmää.

Ensimmäinen raja on historiallinen, ja se kulkee suomalaisittain sotavuosissa. Museovirasto määrittelee kulttuurihistoriallisesti vanhoiksi rakennuksiksi ne, jotka on rakennettu ennen vuosia 1939–1945. Sota-ajan jälkeen historiallinen arvo on vähäisempää.

Toinen raja perustuu talon rakenteiden ja tekniikan kestävytyteen, ja sen määrittää väistämättä

eteen tuleva remontointitarve.

– Talon peruskorjausaika alkaa viimeistään 30–40 vuoden kuluessa, joten kyllä 40-vuotias omakotitalo on jo rakennusteknisesti vanha, Jokela sanoo.

Ei siis tarvitse odottaa niin kauan, että talosta tulee horjuva vanhus. Kun isot remontit ovat edessä, voi hyvällä omallatunnolla sanoa omistavansa vanhan talon.

Kustannusarvio asiantuntijan tuella

Vanhan talon peruskorjauksen kustannusarvion laatiminen on vaikeampi tehtävä kuin uudisrakennuksen talousarvio. Vanhaa korjattaessa muuttujia on enemmän, koska pitää laskea mukaan purkamiskustannukset ja rakenteissa mahdollisesti piileksivät yllätykset. Sitä paitsi kaikki suoraviivaisimmat ratkaisut, jotka voi valita uuteen rakennukseen, eivät aina toimi vanhassa.

Kun tehdään laaja peruskorjaus, on syytä hyväksyä, että remontin kustannukset ylittävät helposti talon myyntiarvon. Alle 200 000 euroa maksa-

nut talovanhus voi helposti nielaista 300 000 euroa korjauskustannuksia, jos halutaan saavuttaa nykyinen vaatimustaso ja asumismukavuus.

– On jokaisen oma arvovalinta, mistä haluaa maksaa ja mitä tehdä kodilleen, mutta on hyvä ymmärtää, että rahojaan ei saa myymällä koskaan takaisin, ja talovanhus tulee vaatimaan vähintään viisinumeroisia sijoituksia myöhemminkin, Timo Jokela muistuttaa.

Hän toteaa, että vielä muutama vuosikymmen sitten tukien ja avustusten saaminen vanhan talon peruskorjaukseen oli huomattavasti helpompaa kuin nykyään. Läkkäiden ja vammaisten ihmisten on edelleen mahdollista saada ARA:n myöntämää korjausavustusta, jonka hakuperusteena on kotona elämisen helpottaminen tai mahdollistaminen. Museovirastolta ja Ely-keskuksilta voi hakea tukea suojeltujen tai rakennushistoriallisesti erityisen arvokkaiden kohteiden peruskorjauksiin, mutta muuten tukea myöntäviä tahoja on niukasti.

– Melko hyvä peruskorjauksen hinta-arvio voisi olla 1000–1500 euroa neliöltä, eli sadan neliön talon korjaus maksaisi 100 000 euroa. Silloin voidaan

Ulla Sirén

1830-luvulla rakennetun hirsitalon ullakon seinää on paikattu lahosta kohdasta terveillä vanhan hirren pätkillä. Lujia puuosia voi hyvin käyttää toisenkin vuosisadan.

puhua vielä kohtuullisista kustannuksista, Jokela sanoo.

Hän muistuttaa, että kun vesikatto uusitaan, sen hinnaksi tulee 20 000 euroa tai enemmän, lämmitysjärjestelmän uusimisesta voi varautua maksamaan 40 000 tai enemmän, keittiöstä vähintään 15 000 ja kylpyhuoneesta 20 000 euroa. Puhutaan siis isoista rahoista.

Jokela painottaa, että kustannusarvion laskemisessa pitäisi ehdottomasti käyttää ammattilaista apuna aivan samoin, kuin kaikissa muissakin remontin vaiheissa. Ammattilaisen palkkaan menevät rahat kuittaantuvat yleensä sillä, että kokonaisuus pysyy ennakoituna ja hallittavana.

Aloitukset alta ja päältä

Vanha talo on kuin rakas ystävä – sitä haluaa suojella ja siitä haluaa tehdä kauniin. Silti ei yleensä kannata ensimmäisenä ryynnätä toteuttamaan sinne unelmien keittiötä – tärkeintä on varmistaa, että runko on käyttökelpoinen ja suojassa sekä alta että päältä, kuten Timo Jokela muistuttaa.

Toisin sanoen remontointi aloitetaan vesikatosta ja alapohjasta, jotta varmistetaan, että taloon ei pääse mitään kautta kosteutta. Kun runko on kunnolla suojassa, on aika edetä remontin muihin osiin.

Järjestykseen vaikuttaa ensinnäkin se, missä kunnossa vanhat rakenteet ovat ja miten vanha tekniikka vielä palvelee, ja toiseksi omistajien asumistarve. Jos pitää asua talossa remontin aikana tai päästä muuttamaan sinne nopeasti, on luonnollisesti kunnostettava ensin arkielämän kannalta välttämättömimmät osat.

Isoon remonttiin,
purkukohteisiin ja
asuntokauppaan

ASBESTI- KARTOITTAJA

rakentamisen
sertifikaatilla

Purkukohteisiin
MYÖS PURKU-
SUUNNITTELU
JA LUPA-ASIAT
- kysy!

ASBESTIHANSKA OY

050 471 8582

antti.wennstrom@asbestihanska.fi

www.asbestihanska.fi

KAIKKI KIINTEISTÖN PALVELUT NYT SAMAN KATON ALTA!

Olemme keskittyneet monipuolisiin kiinteistöhuollon
töihin yksityisten ja taloyhtiöiden erilaisiin tehtäviin.

**MEILTÄ MYÖS LVI-PALVELUT KAIKKIIN
KOhteisiin RIPEÄSTI JA AMMATTITaidolla**

LVI-palveluumme kuuluvat muun muassa:

**Vesikalusteiden asennus,
huolto ja korjaus**
• hanat, suihkusekoittajat ja wc-istuimet
• putkien asennus vesikalusteille
• hajulukot ja tiivisteet

**Viemärijärjestelmien asennus
ja saneeraus**
• vuotojen korjaus
• tukosten avaus ja puhdistus
• hajuhaittojen poisto

Lämmitysjärjestelmien asennus, huolto ja säätö
• järjestelmien toiminnan tarkastukset
• ilmalämpöpumpujen tarkastukset ja huolto
• paisuntasäiliöiden tarkastukset ja uusimiset
• lämmityspattereiden huollot ja asennukset

**Ilmanvaihtojärjestelmien asennus, huolto
ja saneeraus**
• suodattimien vaihto
• venttiilien vaihto, puhdistus ja säätö
• IV-kanavien eristykset
• moottoreiden huollot ja asennukset

Ota yhteyttä ja pyydä
tarjous paikalliselta:

Kanta-Hämeen Kiinteistöala Oy
puh. 040 451 0881
toimisto.hameenlinna@khkiinteistoala.fi

Kanta-Hämeen
Kiinteistöala

JMKPALVELU.com

**Kiinteistöhuoltopalvelut
taloyhtiöille, yrityksille
ja yksityisille**

Päivystys 24/7 • 041 5474 733
Janakkala - Hämeenlinna

KATTOMAALAUKSET & PINNOITUKSET sekä rakennuspeltityöt

aleksi.muttonen@kirvesmiehet.fi

MAKSUTON ARVIOINTIKÄYNTI
Soita 045 130 8971

KIRVESMIEHET.fi

Rakenne- ja pintakosteusmittaukset

Rakennekuivaukset

Otsonointi ja hajunpoistopalvelut

JR KUIVAUSPALVELU

040 843 2432

jrkosteus@gmail.com

jrkosteus.com

Vanhat rakennukset säilyvät maisemassa suurimmaksi osaksi yksityisten kansalaisten korjaamina. Jokainen niistä säilyttää palan oman aikakautensa kulttuurihistoriaa.

Perinnerakentajien perusohje on, että talossa kannattaa asua jonkin aikaa, ennen kuin tekee remontin loppuun. Esimerkiksi ikkunat voivat palvella vielä hetken, jos ne ovat palvelleet edellisiäkin asujia. Samoin jos keittiökaapit ja tiskipöytä ovat käyttökelpoiset, niitä voi käyttää. Kaiken ei tarvitse olla välittömästi upeaa ja viimeisteltä; on vain hyvä antaa itselleen ja talolle aikaa sopeutua yhteen ja miettiä, miten lopulta löytyy toimivin ratkaisu ja käyttökelpoisin lopputulos.

Tarkastus, tarkastus ja tarkastus

Peruskorjauksen alkuna ennen minkäänlaiseen remontointiin ryhtymistä on aina kuntotarkastus.

- Lähtökohtana on aina talon kunnon selvittäminen asiantuntijan avulla. Se on tärkeää, jotta mitään korjattavia kohtia ei jää huomaamatta, ja jotta saadaan selville se lähtötaso, josta suunnittelu aloitetaan, Timo Jokela neuvo.

Vanhoissa rakennuksissa on väistämättä erilaisia kulumajälkiä ja pitkän iän tuomia heikkouksia. 1900-luvun alkupuolelta ja sitä aikaisemmalta ajalta säilyneet rakennukset on yleensä alun perin tehty huolellisesti ja rungoistaan lujiksi. Muuten ne eivät olisi kestäneet vuosisa-

KATOKSI OY

TARKASTUKSET

• Kuntotutkimukset • Vuototutkimukset

HUOLLOT

• Huoltosopimukset • Lumen pudotukset

KATTOREMONTIT

Soita ja kysy lisää: 045 162 0064 | www.katoksi.fi

taa tai paria.

Valitettavasti samaa ei voi sanoa myöhempinä vuosikymmeninä tehdyistä remonteista, joista saattaa koitua peruskorjaajalle ylimääräistä huolta ja kuluja.

– Satavuotias talo on peruskorjattu yleensä vähintään kaksi tai kolme kertaa jo aikaisemmin. Niissä on käytetty kunkin aikakauden materiaaleja ja tekniikkaa, jotka ovat osoittautuneet myöhemmin sopimattomiksi ja jopa pilanneet monia taloja, Jokela huomauttaa.

Esimerkiksi asbestia sisältävien eristeiden purku on hankala operaatio, joka täytyy tehdä asiantuntijavoimin. Juuri sen kaltaisiin ikäviin yllätyksiin voi valmistautua parhaiten käyttämällä ammattitaitoista kuntotarkastajaa.

Peruskorjausurakkaa on valvottava kuten mitä tahansa rakennustyömaata. Tarkastuksia on siis tehtävä säännöllisesti remontin edetessä – ja erityisen tärkeä on lopputarkastus ennen laskun maksamista.

– Suosittelen kaikissa tapauksissa asiantuntijan neuvoja. Urakoitsijaa valitessa kannattaa ottaa tarkasti selvää aikaisemmista meriiteistä. Vanhan talon kanssa tieto ja kokemus ovat ehdottoman tärkeitä, mutta on myös tärkeää osata kirjata kaikki tarvittavat asiat urakkasopimukseen, Jokela neuvoo.

Neuvonta • Myynti • Asennus • Pinta- ja öljykäsittelyt

Luonnollisesti kaunis!
**SÄVYTÄ LATTIASI
ÖLJYVAHALLA.**

* Pölytön hionta

TANELI SUVALA
050 404 8050, taneli@parkettisuvala.fi

www.parkettisuvala.fi

Tarjoamme asiakkaillemme kokonaispalvelua vahinkotilanteissa alkukartoituksesta kuivaukseen ja jälleenrakennustöihin

- ✓ Kosteuskartoitukset ja -mittaukset
- ✓ Kuivausurakointi ja kuivauskaluston vuokraus
- ✓ Jälkivahingon torjuntatyöt
- ✓ Vahinko- ja huoneistosaneeraustyöt
- ✓ Kemialliset hajunpoistot ja -desinfioinnit
- ✓ Mikrobi- ja sisäilmatutkimukset
- ✓ Rakennusaikainen kosteudenhallinta
- ✓ Lämpökamerakuvaukset

Katso!
www.lpvahinkosaneeraus.fi

LP-Vahinkosaneeraus

Sähkömestarintie 2 B, 13130 Hämeenlinna
hameenlinna@lpvahinkosaneeraus.fi | p. 0500 759 460

**ASUNTOKAUPAN AMMATTILAISET
VALMIINA PALVELUKSEESI!**

**Jos harkitset oman asuntosi myyntiä!
SOITA 040 456 0553**

AUTIOTALOT

Kasarmikatu 3, 13100 Hämeenlinna
www.autiotalo.fi

Ikkunat, ovet, eristys, vesikatto, lämmitysjärjestelmä, ilmastointi, vesi- ja viemäröinti, sähkö... Vanhaan taloon pitää yleensä uusia kaikki mahdollinen, mutta ei kaikkea yhtä aikaa. Vanhat osat, kuten ikkunat, voivat palvella jonkin aikaa, vaikka niiden lämmöneristys ei olisi täydellinen.

Miksi sitä edes tehdään?

Vanhan talon remontointi kannattaa taloudellisesti harvoin, sanoo kokenut remonttineuvoja **Timo Jokela**. Silti suomalaiset asuvat mielellään taloissa, jotka ovat olleet lapsuudenkoteja tai mummoloita. Remontoimme innokkaasti 1900-luvun alkupuolen sekä jälleenrakennuskauden koteja, ja 1800-luvulla rakennettu asumiskuntoinen talo on monen mielestä todellinen aarre.

Mutta miksi edes ryhtyä sellaiseen vaivaan, kun luvassa on loputon työmaa ja kyltymätön rahasyöppö?

Vastaus löytyy esimerkiksi siitä, millainen mielipahan aalto nousee joka kerta, kun kylämaisemasta katoaa jokin vanha rakennus tai rakennusryhmä, tai kun tietyn aikakauden kaupunkilähiötä aletaan kovakouraisesti uudistaa. Tutut rakennukset ovat yksinkertaisesti liian kiinteä osa mielenmaisemaa, jotta niistä pystyisi kevyesti luopumaan.

Vanha talo on yksilöllinen ja korvaamaton, on se sitten rintamamiestalo tai Terijoelta tuotu pitsihuvila. Sillä on oma henki ja yksilöllinen tarina, johon uudet omistajat liittävät oman lukunsa.

Siihen houkutukseen lankeaa yhä uusia puurtajia, ja vanhan rakennuskantamme säilymisen kannalta se on onnellista. Eurooppalaisesta näkökulmasta katsottuna meikäläinen rakennuskanta on varsin nuorta, joten olemassa olevia kerrostumia kannattaa ehdottomasti arvostaa ja pitää näyttävästi esillä. Korjaamalla eri aikakausien koteja asuttaviksi säilytämme oman kulttuurihistoriamme kerroksia tavalla, johon mitkään julkiset varat ja mahdollisuudet eivät koskaan riittäisi.

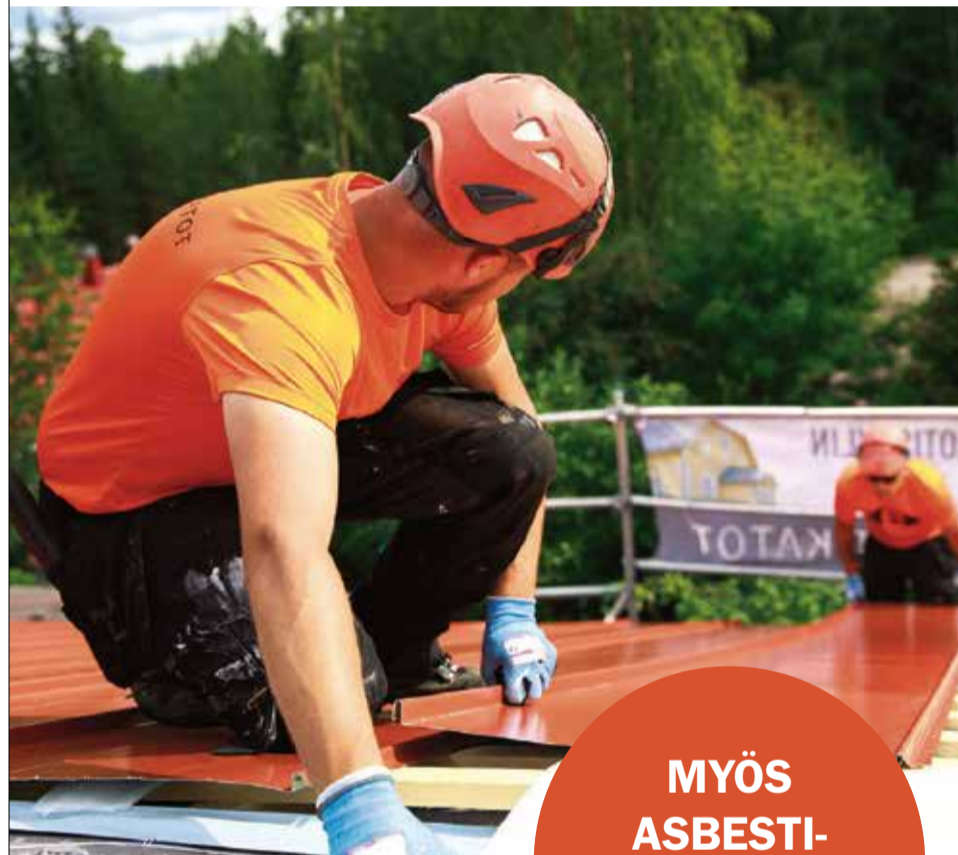

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO

KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Freepik

Peruskorjaaja, vältä arviointivirheet

1. Aloita kuntotarkastuksesta. Älä edes osta taloa, jos sitä ei kannata korjata.
2. Laadi talousarvio asiantuntijan avulla. Selvitä, voitko saada jostakin taloudellista tukea.
3. Valitse urakoitsija vertaamalla aikaisempaa kokemusta ja toteutuneita urakoita.
4. Varmista, että urakkasopimukseen on kirjattu kaikki tarpeellinen.
5. Huolehdi, että työn edistymistä valvotaan asianmukaisesti.
6. Maksa lasku vasta, kun työn tulos on kunnolla tarkastettu ja valitsemasi valvojan hyväksymä. ■

Teksti: Elina Salmi

Esteettömyyden tärkeyden havaitsee usein vasta silloin, kun vammautuu vaikka tilapäisesti ja joutuu liikkumaan kyynärsauvojen avulla.

Esteetön koti mahdollistaa toimivamman arjen

Kodin esteettömyys auttaa arjessa paljon suurempaa joukkoa kuin äkkiseltään ajattelisi. Esimerkiksi puolella työikäisistä on jokin pitkäaikaissairaus tai vamma, joka haittaa liikkumista. Myös lapsiperheen arki soljuu mukavammin ja turvallisemmin, jos kodissa ei ole hankalia ovia, korkeita kynnyksiä tai paljon portaita.

Esteettömyys on paljon muutakin kuin vain liikkumiseen liittyvät esteet. Se voi tarkoittaa esimerkiksi riittäviä ja oikeaan paikkaan suunniteltuja tiloja, kynnyksettömyyttä, väljiä oviaukkoja, luiskia, tasoja, tukikahvoja, sopivia valoja ja värejä.

- Tilojen hyvä käytettävyys on osa esteettömyyttä ja hyväksi kenelle hyvänsä. Esimerkiksi hyvä julkinen tila on suunniteltu niin, että se ikään kuin itsessään ohjaa kulkemaan oikeaan suuntaan, muistuttaa esteettömyysasiantuntija **Johanna Hätönen** Invalidiliitosta.

- Rakennetun ympäristön aiheuttamat haasteet aukeavat itselle usein vasta silloin, kun itse

tai läheinen joutuu vaikka tilapäisesti käyttämään pyörätuolia tai kainalosauvoja. Tai silloin, kun liittyy lastenvaunukansan klaaniin. Lapsen ja vaunujen kanssa ei niin vain mennäkään hissittömän talon kolmanteen kerrokseen tai eletä turvallista arkea moneen tasoon rakennetussa pientalossa, jossa on paljon portaita.

Esteetön unelmakoti mukautuu asukkaan tarpeisiin

Julkisten tilojen rakentamista ohjaavat melko tarkat määräykset ja ohjeet siitä, miten vaikkapa näkö- tai kuulovammaisille pitää olla omat ohja-

usmenetelmänsä. Pientalopuolella määräyksiä on vähemmän ja niissä on enemmän tulkinnan varaa. Yleisesti ottaen on kuitenkin hyvä, että jokainen pystyy rakennetussa ympäristössä liikkumaan.

- Este ei muodostu ihmisen tavasta liikkua tai toimia, vaan siitä, että ympäristö ei ole suunniteltu palvelemaan kaikkia. Vika ei siis ole ihmisessä vaan ympäristössä, joka ei puhu ihmisen kanssa samaa kieltä, toteaa Hätönen.

Kun ihminen esimerkiksi vammautuu tai ikään tynminen muuttaa toimintakykyä, voi syntyä haasteita ja kotia aletaan katsoa uusin silmin. Se, millainen on esteetön, toimiva koti, riippuu tietysti paljon asukkaasta.

– Kotiin liittyy paljon henkilökohtaisia toiveita. Jos esimerkiksi tykkää laittaa itse ruokaa, niin silloin pitää keittiössä olla tarpeeksi tilaa käytettävissä. Jos tilanne syystä tai toisesta muuttuu niin, ettei ole mahdollista käyttää yläkaappeja, on kaikki tavarat saatava sijoitettua alemmas, pohtii Hätönen.

– Julkisissa tiloissa voidaan tehdä ratkaisuja siltä pohjalta, että ne ovat mahdollisimman monelle hyviä, mutta kodissa ratkaisujen pitäisi olla just eikä melkein sopivia asukkaalle. On hyvä, jos asunnon pohjaratkaisu mahdollistaa tilojen käyttötarkoituksen muuttamisen esimerkiksi kalustuksen avulla.

Riittävästi tilaa ja vain vähän siirtymiä

Väljäksi suunniteltu ja rakennettu unelmakoti on usein kuin luonnostaan myös esteetön. Taloon sisälle pääsee ulkoa mieluiten suoraan, ilman portaita. Ulko-ovi on riittävän leveä ja kevyesti avattavissa. Sisälle pääsemistä helpottaa vaikka älylukko, joka avaa oven silloin, kun sitä lähestyy lukkoa ohjaavan puhelimen kanssa. Halvimmat ratkaisut ovat muutaman satasen hintaisia.

Esimerkiksi eteisessä on oltava tilaa laittaa kengät jalkaan istuen tarvittaessa tai pukea päiväkotikäikäinen kurahousuihin. Säilytystilaakin tarvitaan. Vanhemmissa taloissa ja asunnoissa on usein sisäänkäynnillä kaksi ovea, joista sisempi ovi aukeaa asuintiloihin päin. Sellainen voi olla apuvälineen, kuten kainalosauvojen, pyörätuolin tai rollaattorin kanssa liikkuvalla hankala. Ne voivat myös olla palotilanteessa haasteellisia.

Jos tilaa on tarpeeksi, kannattaa sisäovien osalta harkita kaikkien ovien vaihtamista liukuoviksi. Valaisimet vähintään vessaan vievällä reitillä on hyvä muuttaa liiketunnistimella toimiviksi, jotta yölläkin pääsee liikkumaan turvallisesti.

Nykyään niin trendikäs saarekekeittiö oleskelun yhteydessä mahdollistaa sen, että keittiötoiminnot pystyy järjestämään väljemmin. Jos siihen ei ole nykyisessä kodissa tilaa, voi miettiä, minne yläkaappien tavarat voisi sijoittaa niin, että niihin pääsee käsiksi. Jos alakaapit korvaa veto-laatikostoilla, lisääntyy säilytystila kuin huomaamatta, kun kaikki tavarat ovat hyvin esillä.

Esteettömässä keittiössä on mahdollisimman vähän siirtymiä paikasta toiseen. Mikro on pöytätason korkeudella, jotta kuuman ruoan saa sieltä ulos kurottelematta ylöspäin. Uunin luukku aukeaa sivusuuntaan ja uunipellit ovat helposti ulosvedettäviä. Astianpesukone on vähän tavallista korkeammalla. Hyvät vetimet ja automaattinen sulkeutumismekanismi helpottavat kaappien ja laatikoiden käyttöä.

Vaikka tarvittaisiinkin lisää tilaa, ei kaappien poistaminen ole ratkaisu. Säilytystilaa tarvitaan joka tapauksessa niin keittiössä, eteisessä, kylpyhuoneessa kuin makuuhuoneissakin.

Väljät tilat ilman tasoeroja helpottavat liikkumista

Kylpyhuone on toisinaan se asunnon ”jäpätila”, joka on vain sattunut jäämään keskelle kämpppää ja siksi tehty kylpäriksi. Jos se kuitenkin on valmiiksi tarpeeksi tilava, voi tilaa järkeistää pyörätuolia, rollaattoria tai muuta apuvälinettä käyttävän tarpeisiin sopivaksi esimerkiksi järjestämällä vesikalusteet uudelleen.

Väljemmät, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut wc- ja peseytymistilat helpottavat paitsi apuvälineiden kanssa liikkuva, myös esimerkiksi lapsen kanssa toimivaa. Taaperon vessakäyntejä harjoiteltaessa pitää auttajan mahtua vessaan mukaan. Lapsiperheessä on usein myös kasapäin pyykkiä tai ulkovaatteita kuivatettavana.

Pesutilan lattia ei saa olla märkänäkään liukas ja se pitää olla helposti puhdistettavissa. Lattialämmitys kuivattaa tilaa ja lisää turvallisuutta. Pyörätuolilla tai rollaattorilla pääsee kylpyhuoneeseen helpommin, kun korkea kynnyks korvataan molemmin puolin viistotulla kynnyksellä tai kokoonpainuvalla kumikynnyksellä. Jos ovelelle pääsee suoraan apuvälineen kanssa, riittää oviaukon leveydeksi 80 senttimetriä. Jos taas vastassa on tiukka mutka ennen ovea, pitää oviaukon olla leveämpi.

Muissakin tiloissa kannattaa pyrkiä siihen, että lattioiden

**Terveystilasta
jalkojenhoitoa
Hämeenlinnassa**

Sibeliuksenkadun Jalkahoitola
Sibeliuksenkatu 13 lh2, Hämeenlinna
Kaisa Saastamoinen p. **050 539 4100**
sibeliuksenkadunhoitola@gmail.com

Meiltä myös lahjakortit!

**Jalkahoito
65€**

**Myös
sokeroinnit!**

Omakoti

omakotilehdet.fi

Jalkahoitopalvelut kotikäyntinä
40km säteellä Hämeenlinnasta

Lumoavat Jalat

Taina **050 4422 043**
www.lumoavatjalat.fi

Annia

ASIANAJOTOIMISTO

Vuosien laaja-alainen kokemus yksityisten ja yritysten oikeudellisten asioiden hoidosta mm.

- Yrityksen asiat
- Perheoikeus
- Asunto- ja kiinteistöasiat
- Perintöoikeus

Hämeenlinna, Kaivokatu 1
avoinna ma-pe 9-16
Forssa, Kartanonkatu 4
avoinna ma 9-16 ja sopimuksen mukaan
Riihimäki Hämeenaukio 1
avoinna ke 9-16 ja sopimuksen mukaan

toimisto@annia.fi
040 672 2255
www.annia.fi

Myllyn
kuppi & kakku

Monipuolinen lounasravintola ja kahvila, korkealuokkainen pitopalvelu, joustava kotiruokapalvelu sekä kaunis juhla- ja vuokratila Lammilla

lounas klo 11-14, ma-pe 10-15, la-su sopimuksen mukaan
Syrjäntaustantie 8, 16900 Lammi
p. 050-447 1411 | myllynkuppikakku.fi

Väljässä, esteettömässä kylpyhuoneessa lapsiperheenkin arki on jouhevampaa.

pinta on samalla tasolla koko asunnossa – asunnossa ei siis ole tasoeroja.

Portaat ovat aina turvallisuusriski. Tilastojen mukaan yksi yleisimmistä tapaturman syistä kotona on portaissa kaatuminen tai putoaminen. Siksi yhteen tasoon rakennettu koti on lapsiperheelle erittäin hyvä vaihtoehto niin aikuisten kuin taaperoidenkin kannalta. Kokonaisuus on hallittavampi, kun kaikki on samassa kerroksessa eikä tarvitse rampata portaissa hakemassa aina väärässä kerroksessa olevia tavaroita.

Sisääntulokerrokseen makuuhuone ja peseytymistilat

Jos kuitenkin asuu tai on aikeissa hankkia useamman tasoon rakennetun kodin, kannattaa kiinnittää huomiota siihen, voiko pohjaratkaisua tarpeen tullessa muuttaa toimivammaksi. Jos vaikka jalka napsahtaa poikki laskettelurinteessä, missä nukut ja peseydyt silloin?

Sisääntulokerroksen pitäisi tilapäisen vammautumisen varalta olla niin sanottu ”selviytymiskerros”. Sisälle pitäisi päästä esteettömästi suoraan ulkoa, siinä pitäisi olla väljästi mitoitettu peseytymistila ja ainakin yksi makuuhuone. Jos siis on vaikka jalka paketissa, niin selviytyy toipumisen vaatiman ajan kotona.

– Jos tilanne on pysyvämpi, on mietittävä muita vaihtoehtoja – viime kädessä muuttoa toimivampaan kotiin. Eihän kukaan tietenkään halua vain selviytyä kodissaan, vaan elää täyttä, ihmisarvoista elämää. Onkin hyvä miettiä, voiko olemassa olevia tiloja tilanteiden muuttuessa ja tarpeen vaatiessa muokata niin, että esimerkiksi apuvälineen käyttö onnistuu ja sen vaatima tila löytyy, sanoo Hätönen.

Selviytymiskerros on käytännöllinen myös erilaisissa kriisitilanteissa. Esimerkiksi pidemmän sähkökatkoksen sattuessa voi välttämättömät arkitoimet, kuten ruoanlaiton, peseytymisen ja nukkumisen keskittää yhteen kerrokseen ja pyrkiä pitämään vain sen lämpiminä.

Ikä herättää miettimään kodin esteettömyyttä

Ikääntyminen voi tuoda mukanaan monenlaisia haasteita perusarkeen. Keittiön yläkaappeihin laitettuihin tavaroihin ei ylety ilman kiipeilyä, portaat pelottavat tai niitä ei pysty käyttämään ollenkaan, eikä rollaattori mahdu vessaan. Useimmiten kodin muokkaukseen ryhdytäänkin silloin, kun ikääntyminen alkaa asettaa rajoituksia normaalissa arjessa.

Ulkoportaat voi korvata luiskalla, jos maanpinnan ja sisäänkäynnin tasoero on alle metri. Sitä korkeampiin taseroihin suositellaan nostinta, koska muuten luiskasta tulee niin pitkä, että sen sijoittaminen sisäänkäynnin yhteyteen voi olla hankalaa.

Luiskan pitää olla vähintään 90 senttimetriä leveä ja pinnaltaan kova, tasainen ja luistamaton. Siitä kannattaa tehdä mahdollisimman loiva ja varustaa suojakaiteilla. Lämmittämättömän luiskan kaltevuus saa olla korkeintaan viisi prosenttia.

Asunnon muutostöihin voi saada avustusta

Asunnon muutostöihin voi saada avustusta eri tahoilta. Ympäristöministeriön alainen valtion tukeman asuntorakentamisen keskus varke.fi jatkaa ARAn työtä ja myöntää avustuksia sellaisiin muutostöihin, jotka edistävät vammaisten ja iäkkäiden henkilöiden asuntojen esteettömyyttä. Myös vammaispalvelulain nojalla voi saada avustuksia asunnon muutostöihin. Vakuutusyhtiöt tulevat apuun silloin, kun vammautuminen on aiheutunut liikenneonnettomuudesta tai tapaturmasta.

Lisätietoja avustuksista: varke.fi, Invalidiliitto ja oma vakuutusyhtiö. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Omakotitalo lahjana

Omakotitalo on mahdollista lahjoittaa joko kokonaan tai murto-osana. Kiinteän omaisuuden lahjoittamiseen liittyy kuitenkin muutamia seikkoja, jotka kannattaa ottaa huomioon, kuten esimerkiksi lahjakirjan muotovaatimukset sekä hallintaoikeuden pidättämisen vaikutus lahjaveron määrään.

Lahjan käsite on muotoutunut oikeuskirjallisuudessa ja -käytännössä. Yleensä omaisuuden luovutusta pidetään lahjana, kun varallisuutta siirretään vapaaehtoisesti ja vastikkeetta henkilöltä toiselle niin, että antajan varallisuus vähenee ja vastaanottajan lisääntyy. Pääsääntöisesti omaisuuden luovutukseen liittyy tällöin myös lahjoittamistahto. Lahjan ei kuitenkaan aina tarvitse olla täysin vastikkeeton: jos omaisuudesta maksettu kauppahinta on enintään 75 % sen käyvästä arvosta, kauppa katsotaan lahjaluonteiseksi, jolloin lahjaveroa saatetaan joutua maksamaan käyvän hinnan ja kauppahinnan välisestä erotuksesta.

Ennakkoperintö on lahja, jonka perittävä eläessään antaa rintaperilliselleen. Rintaperilliselle annettua lahjaa pidetään yleensä ennakkoperintönä, jonka arvo vähennetään rintaperillisen saamasta perinnöstä. Tämä niin sanottu positiivinen ennakkoperintöolettama voidaan kumota esimerkiksi merkitsemällä lahjakirjaan, että luovutusta ei ole pidettävä ennakkoperintönä. Toisaalta lahja otetaan kuitenkin huomioon perintöverotuksessa, vaikka lahjaa ei ole määritetty ennakkoperinnöksi, jos se on saatu enintään 3 vuotta ennen lahjanantajan kuolemaa.

Lahjansaajan pitää maksaa lahjaveroa, jos lahjan arvo on 5 000 euroa tai enemmän. Lisäksi lahjaveroa on maksettava, mikäli kolmen vuoden aikana saa samalta lahjanantajalta useita lahjoja, joiden arvo yhteensä on 5 000 euroa tai enemmän. Lahjan arvona käytetään omaisuuden käypää arvoa eli kauppahintaa, joka omaisuudesta todennäköisesti saataisiin, jos se myytäisiin vapaaehtoisella kaupalla. Omakotitaloa lahjoitettaessa kiinteistönvälittäjän tai muun asiantuntijan arvio on yleensä luotettava osoitus omaisuuden käyvästä arvosta. Toinen vaihtoehto arvon määrittämiseen on vertailu sellaisia kauppia, joissa on myyty lahjaa vastaavaa omaisuutta; tällöin pitää kuitenkin varmistaa, että vertailukaupat ja lahjoitus on tehty ajallisesti lähekkäin ja vertailtavan kiinteistön sijainti ja laatu vastaavat lahjoitettavaa kiinteistöä. Mikäli arviolausuntoa tai vertailukauppoja ei ole käytettävissä, voidaan arvostamisessa

käyttää apuna Verohallinnon sivuilta löytyviä syventäviä ohjeita.

Omakotitaloa lahjoitettaessa lahjoittajan on mahdollista pidättää itsellään hallintaoikeus kiinteistöön, mikä otetaan huomioon lahjaveroa laskettaessa niin, että kiinteistön käyvästä arvosta vähennetään hallintaoikeuden arvo. Hallintaoikeuden arvoon vaikuttaa se, kuinka pitkäksi ajaksi hallintaoikeus on pidätetty. Verohallinto laskee hallintaoikeuden arvon, kun lahjansaaja ilmoittaa hallintaoikeuden pidättämisestä lahjaveroilmoituksessa. On kuitenkin hyvä muistaa, että mikäli elinikäisen hallintaoikeuden haltija luopuukin oikeudestaan jo elinaikanaan, luopuminen on lahjansaajalle uusi verotettava lahja.

Kiinteistön lahjakirjaa laadittaessa täytyy huomioda, että lahjakirjan muotovaatimukset ovat samat kuin kiinteistön kauppakirjankin. Lahjakirjan täytyy olla kirjallinen ja siinä on oltava sekä myyjän että ostajan tai heidän asiamiehensä allekirjoitukset. Lisäksi kaupanvahvistajan on vahvistettava lahjoitus kaikkien lahjakirjan allekirjoittajien läsnä ollessa. Lahjakirjasta on käytävä ilmi muun muassa luovutustarkoitus, luovutettava kiinteistö, lahjanantaja ja -saaja sekä vastikkeen määrä ja suoritustapa, mikäli lahja on osin vastikkeellinen. Lahjakirjaan voidaan sisällyttää muitakin määräyksiä: esimerkiksi lahjansaajan puolisolta voidaan sulkea pois avio-oikeus lahjaan.

Lahja on yksi käytetyimmistä perintösuunnittelun keinoista, sillä oikein toteutettuna lahjoituksella voi muun muassa saada veroetuja sekä suosia tiettyä rintaperillistä. Esimerkiksi omaisuuden lahjoittaminen pienissä erissä pienentää perintö- ja lahjaveron progressiovaikutusta; tällöin on tosin kuitenkin huomioitava, onko lahja ennakkoperintöä ja onko lahjoituksen ja kuoleman välillä vähintään kolmen vuoden aika. Toinen esimerkki jäämistösuunnittelusta lahjoituksen avulla on luovutusvoittoveron muuntaminen lahjaveroksi vaikkapa lahjoittamalla kiinteistö, jonka arvo on luovuttajan omistusaikana noussut, jolloin lahjoittajan aikana syntynyt arvonnousu jää luovutusvoittoverotuksen ulkopuolelle. Tässä tapauksessa maksettavaksi tulee ainoastaan lahjaveron, kunhan lahjansaaja pitää omaisuuden omistuksessaan vähintään vuoden ajan. Lisäksi lahjanluonteisella luovutuksella vero voidaan jopa poistaa kokonaan, kunhan kauppahinta ylittää 75 % omaisuuden käyvästä arvosta.

Hilla Karppinen

Hilla Karppinen

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Avain helppo- hoitoiseen pihaan

Oikein valituilla maa-aineksilla ja hyvin tehdyllä maanrakentamisella pihasta saadaan kestävä ja edustava pitkäksi aikaa.

Tarkoin valitut kukkaistutukset kasvavat kituliaasti ja hyötypuutarhan sato jää haaveeksi. Ruohikko joko kuivuu ruskeaksi heti helteiden iskiessä tai sammaloituu ikävästi. Ja kotipuutarhuri voi vain raapia päätään ja ihmetellä, missä menttiin vikaan.

Jos piha ei parhaistakaan ponnisteluista huolimatta kukoista, tai edellyttää valtavasti vaivaa ja ylläpitoa, kannattaa pohtia, onko pinnan alla kaikki kunnossa. Pihan maa-aineksiin liittyvät perusasiat nimittäin vaikuttavat ratkaisevasti siihen, kuinka kestävä, toimiva ja huoltovapaa piha on pitkällä aikavälillä, toteaa suun-

nitteluhortonomi ja arboristi **Hilla Karppinen**.

– Pihan lähtötilanteen maaperä kannattaakin tutkia ennen kuin tuodaan uusia maa-aineksia, hän painottaa.

Esimerkiksi hiekkapohjainen maa läpäisee vettä hyvin, mutta savimaa vaatii usein kuivatusratkaisuja, jotta pihakasvit voisivat menestyä. Karppinen kertoo, että olemassa olevaa maa-ainesta voidaan kuitenkin sekoittaa uusiin materiaaleihin, mikä vähentää kustannuksia ja ympäristökuormaa.

– Esimerkiksi savimaata voidaan

parantaa hiekan ja murskeen avulla. Tarpeeton maa-aines kannattaa hyödyntää tontilla vaikkapa muotoiluun eikä kuljettaa pois turhaan.

Paikalliset materiaalit vähentävät huoltotarvetta

Hyvin tehty pohjatyö takaa, että piha kestää käyttöä ja pysyy tasaisena. Karppinen korostaa, että esimerkiksi ajoväylien ja oleskelualueiden alle täytyy asentaa riittävä kerros kantavaa kiviainesta, kuten mursketta tai sepeä.

– Huolimattomasti perustettu poh-

ja voi aiheuttaa routimista ja painumista.

Nykyisin pihoilla pyritään hänen mukaansa minimoimaan hulevesien johtamista sadevesiviemäriin ja suosiimaan imeytysratkaisuja. Esimerkiksi vettä läpäisevät pinnat – kuten sora, kivituhka tai läpäisevät pihakivet – ja imeytysalueet vähentävät pintavesiongelmia.

– Piha kannattaa muotoilla niin, että vesi ohjautuu hallitusti pois rakennuksista ja imeytysalueille, Karppinen sanoo.

Hän myös huomauttaa paikallisten ja uusiokäytettävien maa-aines-

ten hyödyntäminen säästävän resurssija. Esimerkiksi kunta eli metsänpohja voi olla oivallinen ratkaisu tontille, jossa on jo valmiiksi hiekkapitoinen maa-aines.

– Materiaalien valinnassa voi suosia luonnonmukaisia ratkaisuja, kuten hiekkaa, soraa ja kiviä keinote-koisten rakenteiden sijaan. Paikalliset ja alueelle soveltuvat materiaalit helpottavat huolto- ja hoitotöiden tarvetta tulevaisuudessa.

Oikea maa-aines
käyttökohteen mukaan

Yleisimmät maa-ainestyytit piha- rakentamisessa ovat eri kokoiset murskeet, sepelit ja multa. Niille kullekin on pihalla oma käyttötar-koituksensa ja -paikkansa.

– Istutus- ja nurmialueille vali- taan kasvualustaksi ravinteikasta multaa, joka ei kuitenkaan ole lii- an hienojakoista, eli savi- tai turve- pitoista, Karppinen selvittää esi- merkinä.

Ajoväylille ja kulkureiteille asen- netaan puolestaan hyvä kantava kerros, esimerkiksi 0–32 mm murs- ketta, ja pintakerrokseksi kivituhka tai sora, joka pysyy paikoillaan. Tii- vistämällä sora hyvin voidaan var- mistaa, että maa-aines myös kestää kuormitusta. Routimaton sora estää maaperän liikkumista pakkasolo- suhteilla ja on siten suosittu valinta.

– Katteet, luonnonkivet ja sora- pinnat vähentävät eroosiota ja pa- rantavat veden imeytymistä, Karp- pinen jatkaa. Alueille, joissa tar- vitaan hyvää veden läpäisevyyttä, kannattaa yleensä valita hiekkaa. Sora ja murske puolestaan tarjoa- vat paremman kantavuuden ja tii- vityksen.

Tontin luontaiset
ominaisuudet
sanelevat valinnat

Tontin luontaiset ominaisuudet vai- kuttavat pihan maa-ainesten valin- taan paljon. Parhaassa tilanteessa tontille ei tarvitse Karppisen mu- kaan juurikaan tuoda uusia maa-ai- neksia, vaan kasvillisuus- ja käyttö- alueet valitaan vallitsevien olosuh- teiden mukaan.

– Esimerkiksi kallioiselle pihalle valitaan kuivuutta kestäviä kasveja, jos kasvualustaa ei ole mahdollis- ta saada riittävää määrää. Toisaalta taas kostean pihan hulevedet voi- daan ohjata kosteikolle, jonne on istutettu kosteutta ja seisovaa vettä kestäviä lajeja.

Hän muistuttaa roudan ulottu- van sitä syvemmälle, mitä pohjoi- semmaksi mennään. Tämän vuoksi pohjoisessa esimerkiksi ajo- ja kul- kuväylät tulee huolehtia huolelli- sesti routimattomiksi, ja esimerkiksi kiveysten pohjatyöt vaativat enem- män huomiota.

Mullan määrästä ja
katteista ei parane
pihistellä

Pihaa rakentaessa on Karppisen

mukaan järkevää tutkia piha-alu- een maa-ainekset etukäteen. Jos esimerkiksi pihalle tulevan nur- mikon pohja on erittäin savipitoin- nen, hän kehottaa lisäämään ennen nurmimullan lisäämistä kerroksen hiekkaa. Se tekee rakenteesta kuoh- keamman, eikä nurmimulta tiivisty niin nopeasti.

– Nurmikkoa voi myös parantaa lisäämällä sen pinnalle hiekkaa, jos se on päässyt tiivistymään.

Pihasuunnittelijana Karppinen kertoo usein huomaavansa, että mullan määrästä on helppo sääs- tää, mutta se hankaloittaa paljon tu- levaisuuden hoitoa.

– Hiekka- ja kivipitoisilla tonteil- la nurmialueita joutuu kastelemaan heinäkuun helteillä, ja sitä myöten myös lannoittamaan enemmän. Toisaalta taas liiallisen tiivistymi- sen myötä sammal alkaa vallata ti- laa nurmikolta.

Sama pätee hänen mukaansa kas- villisuusalueilla. Kasvit juurtuvat ja kasvavat paremmin reilussa mul- lassa. Kasvualustaa olisikin hyvä va- rata noin 20 cm nurmikon alle, 40 cm pensas- ja kukkaistutuksille ja 60 cm puille.

Karppinen toteaa monien ikävä kyllä säästävän pihallaan myös sii- nä, ettei istutusalueille levitetä kat- teita riittävästi tai ollenkaan.

– Katteet kuitenkin helpottavat hoitoa, rajaavat istutusalueita ja vä- hentävät kastelun tarvetta. Katteiksi sopii esimerkiksi kuorikate, hiekka tai sora.

Vedenpoisto ja
salaojitus voivat kaivata
ammattiosaajaa

Onnistuneen pihan perustaminen – tai vanhan pihan uudistaminen – vaatii huolellista suunnittelua ja oikeiden maa-ainesten valintaa. Erityisesti vedenpoisto ja salaoji- tus ovat Karppisen mukaan tärkei- tä osa-alueita, joissa ammattilainen voi tuoda lisäarvoa oikean kaluston ja osaamisen avulla.

Ammattilaisen osaamisesta voi olla kuitenkin hyötyä ylipäättään pi- han suunnittelussa, jotta maaperän ominaisuudet, oikeanlaiset poh- jarakenteet, hulevesien hallinta ja ekologisuus saadaan huomioitua.

– Näin saadaan piha, joka kestää aikaa, vaatii vähän ylläpitoa ja toi- mii hyvin eri sääolosuhteissa.

Helppohoitoisuus ja kestävyys ovat tärkeitä toiveita niin vanhal- le kuin uudellekin pihalle. Niiden lisäksi Karppinen ounastelee, että tulevaisuuden pihoilla painotetaan yhä enemmän luonnonmukaisia ratkaisuja.

Mihin pihan
maanrakentamisessa
kannattaa satsata?

Oltiinpa sitten perustamassa uut- ta pihaa tai vain uudistamassa van- haan, Karppinen suosittelee huoleh- timaan ennen kaikkea siitä, että sa- devesien kaadot menisivät pihalla varmasti oikein, etenkin talon lä-

hellä.

– On tärkeää, että vesi ohjautuu pois- päin rakenteista, eikä jää lillu- maan sokkeliin. Talon olisi hyvä olla hieman korkeammalla kun ympäri- vä piha-alue, ja salaojien tulisi toimia etenkin talon lähistöllä.

Toiseksi tärkeintä hänen muka- san on panostaa routimattomiin ra- kenteisiin kulkuväylillä, etenkin as- faltin ja kiveysalueiden pohjatöissä.

– Ne ovat työläitä ja kalliita korjata, joten pohjat on syytä olla kunnossa. Vähintään 30 cm routimatonta maa- ainesta kulkuväyliä alla on minimi.

Edellä mainittujen lisäksi Karppi-

nen huolehtisi pihassa etenkin siitä, että nurmikon ja kasvillisuusaluei- den pohjalle valitaan riittävä määrä kasvialustaa.

– Se on helppohoitoisen pihan avain.

Hilla Karppisella on viheralalta yli 10 vuoden kokemus. Hän toimii ra- hastonhoitajana vuonna 1956 perus- tetussa Puutarhanrakentajat ry:ssä, joka on viheralan ammattilaisten ja alasta kiinnostuneiden yhdistys, ja vi- heralan yrittäjänä yrityksessään Vi- herpalvelu Fraise Oy.

Kantojyrsintää vuodesta 1992

AMMATTITAITIDOLLA JA KOKEMUKSELLA

- Vaikeiden PIHAPUIDEN KAATO
- KANTOJEN JYRSINTÄÄ
- Vakuutukset on.
- Puiden kaadot myös kourasaha-autolla.

Markku Huostila

0400 627 099

www.mhkanto.fi

MH-KANTO

VUOKRAA

koneet mökki- tai omakotiremonttiin

Mitä tarvitsetkin, katso lisää: www.hrk.fi

HRK KONEVUOKRAAMOT

HÄMEENLINNA, Uuraantie 5 p. 020 7789 066

Teksti: Elina Salmi

Terassi muuttuu kesällä viihtyisäksi olohuoneeksi

Terassi taipuu koosta riippuen moneksi. Se voi olla ruokailu- ja grillauspaikka, juhlien keskipiste ja tai paikka, jossa ystävien kanssa kesäyössä parannetaan maailmaa. Luksusta tuo terassiin upotettu palju tai poreallas.

Kesällä elämä siirtyy ulos – missä olisikaan mukavampaa viettää kaunista kesäpäivää kuin viihtyisällä, mukavasti sisustetulla terassilla?

Terassi toimii kesällä olohuoneena ja voi vallan mainiosti myös näyttää siltä. Jos tila riittää, voi tilan sisustaa huonekalumaisilla kalusteilla, mattoilla ja tekstiileillä. Tietysti on huomioitava, että kalusteiden ja tekstiilien on oltava vedenkestäviä, ellei sitten halua kuskailla niitä koko ajan sisään ja ulos.

Puuterassi kannattaa öljytä aina keväisin ja syksyisin, jotta se kestää pitkään kauniina ja käyttökelpoisena. Lisäksi terassilla on hyvä olla jonkinlainen aurinkosuoja, yksinkertaisimmillaan vaikkapa suuri, siirrettävä aurinkovarjo tai -purje.

Jos terassissa on pergola-tyyppinen ylärakenne, voi sen päälle virittää kangaskatteen, jota voi

säätää auringon mukaan. Jonkin verran se antaa suojaa sateeltakin, kunhan materiaali on vedenpitävää eikä tuule kovasti. Kangaskatteita saa kiskoineen kaikkineen valmiina. Terassin voi kattaa myös markiisilla.

Älä tunge terassia liian täyteen

Moni haluaa terassilleen sohvaryhmän ja ehkä myös ruokailuryhmän. Pienehkölle terassille ei välttämättä mahdu molemmat, vaan tilasta tulee ahdas ja se sekä tuntuu että näyttää täyteen ahdetulta. Jos tilaa on vähän, kannattaa valita keveät ja sirot kalusteet. Kevyt hylly tai vaikka tarjoiluvaunu vievät vähän tilaa ja tarjoavat usein kaivattua lasikutilaa.

Kestävä kehitys näkyy terassikalusteissakin ja

esimerkiksi puu on materiaalina tehnyt vahvan paluun. Ja hyvä niin, sillä melko vähällä huolenpidolla puukalusteet kestävät pitkään. Niitä saa myös ”jo valmiiksi rakastettuina” eli vähän käytettyinä. Itse maalaamalla niistä saa omaan väripalettiin sopivia.

Toinen hyvä luonnonmateriaali on rottinki. Rottinkikalusteet ovat käytössä vähän arempia, mutta aina yhtä suloisia ja romanttisia. Sekä puu- että rottinkikalusteet saavat mukavuutta pehmusteista, joita vaihtamalla voi melko pienin kustannuksin uudistaa terassin ulkonäköä vaikka joka kesä. Pehmusteille on hyvä olla vesitiivis säilytyskaluste, jonne ne voi laittaa sateelta suojaan.

Paljon käytettyjä materiaaleja terassikalusteissa ovat edelleen muovi ja polyrottinki. Säänkestävinä ja helppohoitoisina nekin puolustavat paikkaansa.

Köynnöskasveista voi kasvattaa näkösuojan

On terassi sitten lasitettu tai ei, voi näkösuojaa rakentaa verhoilla, säleiköillä tai vaikka köynnöskasveilla. Kun virittää terassin reunaan tukevat narut ja kiertää köynnökset kasvamaan niitä pitkin, kasvaa niistä kesän mittaan ihana ja värikäs seinä suojaamaan naapureiden katseilta.

Kasvit luovat muutenkin kivaa kesätunnelmaa. Niitä voi kasvattaa suurissa ruukuissa tai vaikkapa seinustalle ripustetuissa ampeleissa. Tuoksuvan yrttitarhan tai kukkalaiton voi myös istuttaa terassiin upotettuun kukkalaatikkoon tai virittää laatikot reunustamaan terassin reunaa.

Lasten hiekkalaatikonkin voi halutessaan upottaa terassiin, samoin paljon tai ulkoporealtaan. Hiekkalaatikon näppärä nikkaroi itsekkin, mutta paljon ja altaan kanssa on viisasta käyttää ammattiapua. Täysinäinen paljo saattaa painaa yli 2 000 kiloa, joten perustusten pitää myös olla sen mukaiset.

Hiekkalaatikkoon kannattaa tehdä kansi, joka suojaa sitä roskilta ja jonka alle saa pihalelut katseilta piiloon. Kun kansi on tarpeeksi tukeva, säilyy terassi yhtenäisenä vaikka juhannustansseja varten.

Huopa lämmittää viileässä kesäillassa

Jos terassissa on jo valmiiksi kiinteä kate, voi harkita koko terassin lasittamista. Silloin sen käyttöaika pitenee jopa kuukausilla. Lasitus saattaa vaatia toimenpide- tai rakennusluvan, joten asia kannattaa varmistaa oman kunnan rakennusvalvonnasta. Käytännöt vaihtelevat eri puolilla maata.

Myös kattoon asennettavat lämmittimet pidentävät terassikautta molemmissa päässä. Nestekaasukäyttöinen, omilla jaloillaan seisova terassilämmitin on avoterassilla kätevä lämmönlähde.

Kylminä iltoina lämpöä ja tunnelmaa tuovat myös lampanjalat ja pepun alla, pehmeiset tyynyt ja ihanan lämpimät huovat. Pehmeisen huovan alle on ihana käpertyä ja jatkaa jutustelua rakkaiden kanssa, ihastella auringonlaskua ja luonnon ääniä tai vain nauttia olemassaolosta.

Terassin värimaailman ihminen valitsee tietysti omien mieltymysten mukaan. Jos koti on väreiltään neutraali, voi ulkona hullutella ja nauttia vuoden parhaat kuukaudet värien loistosta. Inspiraatiota voi hakea kesäkukista tai auringonlaskun sävyistä. Toisaalta jos pehmeät, murretut, maanläheiset värit ovat omaa mieltä lähinnä, kannattaa sisustaa terassikin niillä ja tuoda lisäväriä vaikka viherkasveilla.

Grilliä ei saa jättää valvomatta

Terassi toimii usein myös ruokailutilana kesäaikaan ja grillaaminen onkin ehkä suosituin tapa valmistaa kesäherkut. Yksi tykkää kaasugrillistä, toinen vannoo hiiligrillin nimeen.

Jos terassi on tehty puusta, pitää käyttää harkintaa siinä, grillaako terassilla vai sen ulkopuolella. Kaasugrilli on oikein käytettynä ja huollettuna turvallinen, mutta ei sitäkään pidä jättää valvomatta. Jos grillin puhdistus on jäänyt turhan usein väliin, voi sen sisälle kertynyt rasva syttyä tuleen. Kaasuletku on myös tarkastettava säännöllisesti vuotojen varalta, sillä niihinkin liittyy paloriski.

Jos grilliä haluaa käyttää terassilla, on suositeltavaa hankkia sille palonkestävä alusta jo pelkästään siksi, että grillistä mahdollisesti roiskuva rasva putoaa alustalle eikä pilaa laudoitusta. Grillin paikka ei myöskään ole seinän vierustalla tai räystäällä alla, sillä joskus grillatessa syntyy yllättävänkin korkealle yltäviä lieskoja.

Hiiligrilliin liittyy vielä suurempi paloriski ja siksi kannattaa harkita tarkoin, onko sen paikka terassilla vai mieluummin sen välittömässä läheisyydessä pihamaalla. Hiiligrillin tuhka on pitkään kuumaa eikä sitä sisältävää astiaa saa missään oloissa edes väliaikaisesti säilyttää terassilla.

Grillin läheltä on hyvä löytyä alkuammutusvälineitä eli esimerkiksi sammutuspeite ja pieni vaahtosammutin. Niitä tulisi osata myös käyttää. Hätätilassa voi käyttää paksua mattoa, jolla tukahduttaa tulen. Alkuammutuksen tulisi kuitenkin tapahtua mahdollisuuksien mukaan itseä ja muita vaarantamatta. ■

Tunnelmallinen valaistus syntyy pienin valopistein

Kesäyöt ovat pitkiä ja valoisia, mutta lystiä ei kuitenkaan kestä läpi kesän. Juhannuksen jälkeen hämärä hiipii aikaisemmin ja elokuussa yöt ovat jo pimeitä, jos kohta usein ihanan lämpimiä.

Tarvitaan siis valoa – onhan se myös tärkeä tunnelman luoja. Valaistuksen voi toteuttaa joko puolikiinteästi tai kiinteästi asennetuilla terassispoteilla, katonrajaan asennetulla led-nauhalla tai yksittäisillä led-tuikuilla. Niitä on tarjolla myös aurinkokennolla varustettuina.

Tunnelmallinen valaistus syntyy lisäämällä pieniä valopisteitä ympäri terassia. Tuikkujen lisäksi voi yhdistellä erilaisia valosarjoja ja kokeilla siirtää led-nauha katonrajasta lattianrajaan. Jos haluaa käyttää terassilla pieniä pöytälamppuja, on huolehdittava siitä, että ne ovat ulko käyttöön soveltuvia. Sama sääntö koskee tietysti myös valonauhoja ja -sarjoja.

Aivan omanlaisensa tunnelma syntyy elävällä tulella. Kynttilöitä on turvallisinta polttaa korkeareunaisissa lasilyhdyissä eli niin sanotuissa hurrikaanilyhdyissä. Toki niissäkään ei tulta saa jättää valvomatta ja aina on katsottava, että kynttilät ovat riittävällä etäisyydellä syttyistä materiaaleista.

Lamppuöljyllä toimiva myrskylyhty on myös eloisa ja melko turvallinen valonlähde, kunhan sitä ei aseteta liian lähelle syttyviä materiaaleja.

Ulkotulia ei saa polttaa terassilla, sillä niiden ulkokuori kuumenee aika tavalla. On myös itsestään selvää, että tulikori eli metallikehikko tai -kori, jossa voi polttaa klapiuotia, kuuluu terassin ulkopuolelle.

Tupakointiin liittyy myös palovaara. Jos savukkeen tulipää putoaa huomaamatta istuinpehmusteisiin, se voi jäädä siellä kytemään ja sitä kautta sytyttää palon. Myös auringossa kuumenneista tuhka- ja sytyttimistä on aiheutunut suuret vahingot aiheuttaneita tulipaloja. ■

Lähteet: k-rauta.fi, puutarha.net, pelastustoimi.fi

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Kesä on mukavaa aikaa omakotitalon huoltotoille

Kesän lomakausilla omakotitalon huoltamiselle saattaa olla paremmin aikaa kuin muina vuodenaikoina. Tätä ajatellen on hyvä uutinen, että lähes mitä tahansa omakotitalon vuosihuoltoon liittyvää voi tehdä kesällä.

– Periaatteessa kesä on oikein hyvä aika tehdä kaikkia huoltotöitä, kun kelit ovat yleensä parhaat ulkotöille. Kesällähän voi tehdä käytännössä kaiken muun paitsi lehtien puhdistamisen, joka on selkeästi syksyn asioita, vahvistaa kiinteistöjen kuntotarkastuksiin ja elinkaareen perehtynyt tekninen päällikkö **Antti Heimlander**.

Esimerkiksi ulkomaalaus, öljyäminen ja muu pintojen suojaaminen voi sujua paremmin ja mukavammin kesällä, kun sadetta on vähemmän. Sää voi vaikuttaa esimerkiksi maalin tasaiseen kuivumiseen. Yleensä paras säätila maalaukselle on, kun ulkona on lämmin, vähintään +5 asteen lämpötila ja pilvipoutaa. Sopiva lämpötila kannattaa kuitenkin varmistaa valitsemansa maalin kohdalla erik-

seen, sillä jotkin maalit tarvitsevat korkeamman lämpötilan. Muista, että lämpötilavaatimus koskee myös maalattavaa pintaa ja itse maalia.

Samoin ikkunan tiivisteiden korjaaminen talon ulkopuolella voi sujua parhaiten kesällä, kun ulkona on kuivaa ja lämmintä. Tämä liittyy erilaisiin tiivisteisiin, liimamassoihin ja muihin materiaaleihin:

– Monesti ne tarttuvat parhaiten, kun ulkona on kuivaa ja lämmintä, Heimlander selittää. Kesällä ikkunat voivat myös olla tarvittaessa pitkään auki, joka voi olla eduksi ikkunoita huoltaessa.

Ikkunoiden tiivisteet kannattaa tarkastaa vuosittain esimerkiksi irtoavan maalin varalta. Pieni maalin irtoaminen kannattaa pistää merkille ja

korjata, sillä maalin tehtävä on ikkunoissakin suojella puuta. Ikkunantiivisteiden uusimista puolestaan tarvitaan useimmiten 5–7 vuoden välein.

Kesän alussa tarkastetaan talon kunto

Moni asia on yksinkertaisesti mukavinta hoitaa juuri kesäisin. Vaikkapa vanhan talon ryömintätilojen tarkastus voi olla miellyttävämpää, kun ilma on lämmin.

– Katsotaan onko pohja kuiva, onko vesilammi-koita, valumajälkiä tai kosteaa maa-ainesta. Toinen on puurakenteiset alapohjat: onko alapohjan alapinnan puurakenteissa tai levyissä kosteusjäl-

kiä tai muita vaurioon viittaavia jälkiä. Ne ovat oikeastaan ne tärkeimmät, helposti katsottavat asiat, Heimlander ohjeistaa. Lähtökohtana Heimlander pitää sitä, että tarkastukset voi tehdä maallikkokin.

- Aina kannattaa käydä ensin itse. Sitten, jos näkyy jotain, mistä ei itse ole varma, niin sitten olisi sen ammattilaisen aika. Vaikka tarkastuksia paljon tehdäänkin, niin aina kannattaa itse aloittaa. Jos kaikki näyttäisi olevan kunnossa omiin silmiin, niin tietysti siinä ollaan jo aika varmallalla pohjalla.

Alapohjan tarkastuksessa malttia mukaan

Alapohjan tarkastuksessa voi kiinnittää huomiota myös esimerkiksi tuuletukseen, ryömintätilan korkeuden riittävyyteen ja maapohjan muotoon ja maalajiin. Rakenteita voi tarkastaa pistokokeilla esimerkiksi teräspiikillä, mutta ne eivät vaa-di erityisempää jatkuvaa huoltoa. Ryömintätilaan mentyään se kannattaa myös puhdistaa esimerkiksi rakennusjätteistä ja muista orgaanisista materiaaleista.

Jos ryömintätilassa sitten havaitsee jotain epäilyttävää kuten hyönteisvaurioita tai kosteusjälkiä, ammattilainen kannattaa tilata paikalle arvioimaan tilannetta.

- Jos näkyy jotain sellaista, kuin vettä ryömintätilan pohjal-la tai outoja jälkiä, niin ei kannata suin päin rynnätä korjaamaan. Ammattilainen tilataan katsomaan mikä on tilanne, mitä kannattaa tehdä ja missä laajuudessa, ettei lähdetä esimerkiksi tekemään kovin pienien havaintojen takia hirveän isoja korjaustöitä. Ammattilaisella on parempi kyky arvioida, mitä kannattaa tehdä.

Kevään tullen paljastuvat vesikaton vauriot

Lumien sulamisen jälkeen kannattaa tehdä myös vesikaton ja yläpohjatilaa, eli ullakon tarkastus. Maallikon silmämääräinen arvio riittää tähänkin. Katon ulkopinnalta kannattaa tarkastaa kattotiilet, joita lumi on voinut irrottaa tai rikkoa. Varsin yleistä on myös lumiesteiden irtoaminen tai löystyminen

Hämeen aurinko-Sähkö Oy

SÄÄSTÄ ENERGIAA – TUOTA OMAA SÄHKÖÄ!

Paikallista osaamista – säästä energiaa ja rahaa omalla aurinkosähköjärjestelmällä!

- Aurinkosähköjärjestelmät
- Ilmalämpöpumput
- Sähköautojen lataus
- Älykkäät ohjaukset
- Sähkötyöt

050 577 4064
myynti@hameenaurinkosahko.fi

www.hameenaurinkosahko.fi

MARKIISEILLA JA SCREEN-KAIHTIMILLA EKOLOGISTA AURINGONSUOJAUSTA.

Laadukkaat kotimaiset ratkaisut mittojen mukaan.
Tervetuloa tutustumaan liikkeeseemme!

www.kaihдинjakehys.com

RIIHIMÄEN KAIHDIN JA KEHYS oy

Ilveskatu 14, 11910 Riihimäki | Puh. 050 471 1297

1949-2024

VIIALAN VESI JA LÄMPÖ OY
TARKASTUS-EXPERTIT

OTA YHTEYTTÄ JA PYYDÄ TARJOUS!

045 840 8436 /Jani Saren

044 567 9219 /Veli Niemi

Päivystämme 24/h

vuoden jokaisena päivänä!

Toteutamme vuosikymmenten kokemuksella ja ammattitaidolla

ÖLJYSÄILIÖN TARKASTUS-, HUOLTO- JA ASENNUSTYÖT

- öljysäiliöiden asennustyöt
- öljypoltintyöt • öljysäiliön huollon
- öljysäiliön tarkastus ja puhdistus
- vanhojen säiliöiden käytöstä poistot ja purkutyöt
- raskasöljysäiliötyöt
- myös öljyn hätätoimitus

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Oletko jo tutustunut?

Omakoti

www.omakotilehdet.fi

talven aikana. Tämän voi huomata vaikkapa kiinnitysruuvien löystymisestä tai puuttumisesta.

Aluskatteiden kunto tarkastetaan repeämien ja reikien varalta. Yläpohjatiilojen lämmöneristeiden kuntoa kannattaa myös pitää silmällä. Heimlander kannustaa tarkastuksissa säännöllisyyteen:

- Aina mitä useammin käy katsomassa ja mitä aiemmin ne puutteet havaitaan, niin sitä halvemmalla ne ovat laitettavissa kuntoon. Jos ei aikoihin käydä, niin ongelmat ehtivät pahentua ja vauriot laajenevat vuosi vuodelta. Sen takia olisi tärkeää, että käytäisiin säännöllisesti tarkastamassa.

Talon vesikaton ja yläpohjan lisäksi katon tarkastuksissa kannattaa kiinnittää huomiota kulkusiltoihin ja tikkaisiin, räystäisiin, syöksytorviin, rännikaivoihin ja piippuun.

Ilmastonmuutos voi vaikuttaa kosteusrasitukseen

Omakotitalon huollon kannalta lämpötila on isoin tekijä. Erityisesti vesikaton korjaus ja maalaus on parempi hoitaa lämpimänä ja kuivana aikana, eli esimerkiksi kesällä. Syksyn sateissa olosuhteet muuttuvat.

Toisaalta ilmastonmuutos voi vaikuttaa omakotitalojen asumismukavuuteen ja säärasitukseen uudella tavalla. Heimlander puhuu ulkoseinien kosteusrasituksesta, joka lisääntyy, mikäli sateet lisääntyvät ja lumen sijaan saadaan vettä isomman osan vuodesta. Tätä ei valitettavasti voida Heimlanderin mukaan juurikaan ennaltaehkäistä:

- Uudisrakentamisessa on sitä huomioidaan: ohjeet on muutuneet, rakenteista tehdään varmempia ja esimerkiksi viistosadetta kestäviä. Vanhoissa rakennuksissa rakenteet ovat ne, mitkä on aikanaan tehty. Jälkikäteen ei ole juurikaan mitään tehtävissä. Jos ulkoverhoukseen syntyy vaurioita, joudutaan korjaamaan rakenteita.

Kesällä muuttuva ilmasto vaikuttaa toisella tavalla:

- Ilmiselvin tietysti on, että jos hellejaksot ovat pidempiä ja lämpötilat korkeampia, niin ensimmäinen tekijä, mihin se vaikuttaa on sisälämpötila ja asumisviihtyvyys.

Ilmanvaihtokoneen asetukset kesäksi kuntoon

Kun lämmityksestä puhutaan, sähkön hintahan se aina kiinnostaa. Heimlander toteaa, että kesällä sähkönkulutukseen voi vaikuttaa lähinnä viilennyksen käytöllä ja tavallisilla käyttö sähkökysymyksillä:

- Jos talossa on sähkölämmitys, sitä ei kesällä niin kulu. Sillä voi vaikuttaa, miten paljon käyttää esimerkiksi ilmalämpöpumpun viilennykseen. Ja tietysti ihan perusasiat, kuten valot ja normaali käyttö sähköasiat.

Ennen lämpimiä vuodenaikoja Heimlander kannustaa tarkastamaan ilmanvaihtokoneen asetukset, josta selviää tutustumalla oman koneen käyttöohjeisiin.

- Kannattaa katsoa, miten ne on laitettu. Välillä on tullut vastaan, että kesälläkin on ollut jälkilämmitys päällä. Talvella asetuksen on tarkoitus lämmittää sisään puhallettavaa ilmaa. Kesällä se tietysti kuluttaa sähköä ja lisää sisätilan lämpötilaa entistään. Eli tällaisena huolto- ja tarkastusasiana tämä kannattaa katsoa.

Kesä on hyvää aikaa myös salaojien huoltamiseen

Rakennuksen ikä ja ilmanvaihdon tyyppi vaikuttaa jonkin verran sisätilojen lämpötilaan ja siihen, miten lämpötilaan voi vaikuttaa vaikkapa tuulettamalla tai verhoilla. Heimlanderin mukaan se, onko kyseessä uudempi tai vaikka 200 vuotta vanha talo ei kuitenkaan vaikuta suoraan huoltotoimenpiteisiin. Eli esimerkiksi talon maalauksen tai vesikaton kanssa talon iällä ei ole juurikaan merkitystä.

Yksinomaan kesällä tehtäviä huoltotöitä on Antti Heimlanderin mukaan hyvin vähän. Esimerkiksi salaojien huoltoon ja tarkastukseen kesä on sopivaa aikaa, mutta ylipäättään niiden hoitamiseen riittää, että maa on sulana. Myös moni muu tarkastus- ja huoltotoimenpide onnistuu muinakin vuodenaikoina. Käytännössä kesä sallii talonmestajan valita, paljonko haluaa huoltotöiden parissa puuhastella – mutta valoisa ja lämmin aika sekä kesälomakausi tarjoavat kodin huoltoon ainakin hyvät puitteet.

Haastateltava toimii teknisenä päällikkönä ja vastaa mm. kuntotarkastuksista kiinteistöjen elinkaareen erikoistuneessa Sustera Oy:ssä. ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin jäsen vuosina 2008–2024 ja nousee varasijalta parlamenttiin 10. vaalikaudelle.

Esteetöntä omakotitaloasumista

Kodin on oltava tuttu, turvallinen ja toiminnallinen tila meille kaikille. Se, millainen tila on itselle turvallinen ja luontainen on kuitenkin asukkaille yksilöllistä. Siksi koditkaan eivät voi näyttää kaikille samanlaisilta vaan kotejamme on muokattava vastaamaan yksilöllisiä tarpeitamme. Yksilöiden ominaisuuksia ja erityistarpeita huomioivaa asumista voidaan kutsua esteettömäksi asumiseksi.

Esteetön asuminen koskettaa jollain tasolla meitä kaikkia, mutta erityisesti esteetöntä asumista tarvitsevat ihmiset, joiden liikkumisessa tai toimintakyvyssä on haasteita. Esimerkiksi ikäihmiset, vammaiset ja muistisairaat ihmiset tarvitsevat kodissa liikkumisen tueksi esteettömiä ratkaisuja.

Uudet rakenteilla olevat asunnot suunnitellaan lähitökohtaisesti esteettömiksi rakentamismääräysten mukaisesti. Esteettömien asuntojen tarve on kuitenkin kasvusuunnassa väestömme ikääntyessä, minkä vuoksi myös vanhempia asuntoja tulee muutostöiden avulla remontoida esteettömiksi. Oman kodin tulisi myös lähtökohtaisesti olla tila, jota pystyy muuttuvien olosuhteiden, kuten ikääntymisen, johdosta muokkaamaan vastaamaan oman elämäntilanteen tarpeita.

Esteettömyys koskee kaupunkien kerrostalojen lisäksi myös omakotitaloja. Esteetön omakotitalo on tilaratkaisultaan joustava, toiminnallinen ja muunneltava. Esteettömissä omakotitaloissa tulisi välttää turhia tasoeroja ja kynnyksiä niin asunnon sisäpuolella kuin asunnon ulkopuolella, jotta kulku asunnosta sisään ja ulos luonnistuu. Tilojen väliset suuaukot on suunniteltava leveiksi, jotta pyörätuolilla ja rollaattorilla mahtuu vaivattomasti kulkemaan tilojen välillä. Painavia ovia tulisi välttää, sillä niiden avaaminen voi aiheuttaa monille haasteita tilojen välillä siirtymiseen. Sen sijaan esteettömissä asunnoissa tulisi suosia muunneltavia tilaratkaisuja, kuten helposti liikuteltavia väliseiniä.

Liikkuminen kodin ja ulkotilan välillä tulisi olla mutkatonta, jotta omalle pihalle siirtyminen onnistuu myös liikuntarajoitteiselta ihmiseltä. Oman pihan hyödyntämisen mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti ihmisten jaksamiseen ja mielenterveyteen. Valitettavan usein ikäihmiset ja muut liikuntarajoitteiset jäävät kuitenkin ikään kuin oman kotinsa vangeiksi, kun siirtyminen sisältä ulos aiheuttaa haasteita esimerkiksi sisätilan ja ulkotilan välisen tasoeron vuoksi. Liian usein ratkaisuksi tarjotaan omakotitalosta kerrostaloon muuttamista, kun liikkuminen omalla pihalla alueella koetaan liian hankalana esimerkiksi lumen aiheuttamien esteiden vuoksi. Siksi avustavia palveluita, kuten piha-alueen kunnostustöitä ja lumitöitä olisi saatava nykyistä helpommin palveluina, jotta omasta omakotitalosta ei tarvitsisi luopua.

Kylpyhuoneen remontti on useille liikuntarajoitteisille tai ikäihmisille tarpeellinen muutostyö, jonka lopputuloksena varmistetaan tilan turvallinen ja toiminnallinen käyttö. Muutostyöt kannattaa kuitenkin aloittaa jo hieman ennakoivasti, jotta vaaratilanteilta pystytään ennaltaehkäisemään tehokkaammin.

Myös muistisairaat ihmiset tarvitsevat omakotitaloissaan esteettömiä ratkaisuja. Muistisairaille ihmisille oman kodin tulee olla tila, joka tukee muistisairaahan henkilön selviytymistä omista arjen askareista esimerkiksi tilan helpolla hahmotettavuudella. Monimutkaiset pohjaratkaisut voivat aiheuttaa vaikeuksia oman kotinsa hahmottamisessa, minkä vuoksi yksinkertaisemmat ja avarammat pohja- ja tilaratkaisut tukevat muistisairaahan kykyä hahmottaa kotiaan.

Pyörätuolilla kulkevan henkilön tarpeet eroavat esimerkiksi muistisairaahan ihmisen tarpeista, minkä vuoksi omakotitaloa voidaan muutostöiden avulla muokata vastaamaan juuri omia tarpeitaan. Muutostöihin on mahdollisuus hakea myös tukea vammaispalvelulain perusteella kunnalta tai esimerkiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aralta.

Pixabay

Pixabay

Saunan voi nyt rakentaa vaikka omakotitalon takapihalle, jos rakentamisoikeutta riittää ja paloturvallisuus- ynnä muita määräyksiä pystytään noudattamaan.

Teksti: Ulla Sirén

Pihasaunojen luvattu kesä

Kesä 2025 on kaikkein piharakennushaaveiden odotettu hurraa-hetki. Vihdoinkin kaivatun pikku pihasaunan saa rakentaa miten haluaa! Vai saako sittenkään? Rakentajalle uudistettu laki lupaa paljon helpotusta, mutta samalla kasautuu entistä enemmän vastuuta omille harteille. Kotisaunan löylyjä odotellessa on edelleen hyvä syy turvautua asiantuntijoihin.

Viime vuosien lakiuudistuksista yksi innokkaimmin odotettu on ollut rakennuslain muutos, jonka mukaan omalle tontille saa vuoden 2025 alusta alkaen rakentaa enintään 30 neliön suuruisen piharakennuksen tai enintään 50 neliön suuruisen katoksen ilman erillistä rakennuslupaa. Siispä rakentamista odottaa jo pitkä jono pihasaunoja, vierasaittoja, autokatoksia ja muita koti- ja mökkipihojen tärkeitä uudisrakennuksia ympäri Suomen.

Uusi laki säästää rakentajan aikaa vievältä rakennuslupaprosessilta, mutta byrokratialta ja sääntöviidakossa suunnistamiselta ei silti kokonaan vältty. Eikä sitä kannata edes yrittää vältellä, sillä tässäkin yhteydessä pätee ikiaikainen totuus – kasvava vapaus lisää vastuuta.

Kaikkihan tietävät, että kun rakennus vaatii rakentamisluvan, ulkopuolinen taho on pilkuntarkasti vahti-

massa, että kaikki vaatimukset täytyivät. Sen sijaan nyt, kun tarkastava silmä puuttuu, vaatimusten noudattamisesta täytyy entistä enemmän vastata itse ja olla tarkkana, että virheitä ei satu, vaikka kysymyksessä olisi hyvinkin vaatimattoman oloinen rakennelma.

Puutteellisesti rakennettu tai lakia ja rakennusjärjestystä rikkova piharakennus voidaan edelleen kunnan toimesta määrätä korjattavaksi tai jopa purettavaksi. Esimerkiksi hyvin varustettu talvikäyttöön sopiva saunamökki on kallis hankinta, joten olisi todella ikävä yllätys, jos se ei huolimattomuusvirheiden vuoksi olisi-kaan käyttökelpoinen.

Kaksi lupaa suliksi yhdeksi

Uudessa rakentamislaisissa on vain yksi lupamuoto, rakentamislupa (RakL 42 §). Rakennuslupa, toimen-

pidelupa ja rakentamiseen liittyvä ilmoitusmenettely on poistettu, ja tämän vuoden alusta alkaen uusi rakentamislupa korvaa ne kaikki. Uuden järjestelyn on tarkoitus helpottaa ja selkiyttää luvan hakemista, niin kuin useimmiten varmasti tapahtuu.

Joissakin tapauksissa uudistus voi vaikuttaa toisinkin päin. Uudessa laissa osa nykyisistä piharakennuksista määritetään rakennuksiksi, ja ne lasketaan kiinteistön rakennusoikeuteen, mikä taas johtaa siihen, että kiinteistön alueelle ei ehkä saakaan rakentaa enempää.

Lisäksi jotkut sellaiset rakennukset, jotka ovat tähän asti vaatineet pelkän toimenpideluvan, tai joista on riittänyt pelkkä ilmoitus kunnan rakennusvalvontaan, tarvitsevat tämän vuoden alusta alkaen rakentamisluvan. Hakuprosessi muuttuu silloin vaativammaksi ja vie enemmän aikaa, kuin vanhan lain mukainen me-

nettely.

Kansalaisille uudistukset aiheuttamat lisämutkat ovat vielä jonkin verran epäselviä, osaksi sen vuoksi, että julkisuudessa on hehkutettu enimmäkseen lakiuudistuksen helpottavaa vaikutusta.

– Kunnat päivittävät parhaillaan rakennusjärjestyksiään ja tätä kautta saadaan tarkennuksia tähänkin asiaan. Periaatteessa uudistuksen vaikutus on siinä, että se mihin lain mukaan tarvitaan lupa, se on sitten haettava. Ja sitten on Rakentamislain pykälä 42 eli lista, jossa luetellaan asiat, joihin nyt ei enää tarvitse lupaa, selvittää toiminnanjohtaja **Marju Si-lander** Suomen Omakotiliitosta.

Rajoitukset ovat ennallaan

Monimutkaisesta rakennuslupahakemuksesta vapautuminen on herättänyt mielikuvan, että piharaken-

nuksia saa nyt rakentaa miten ja mihin kohtaan tonttia tahansa, kunhan niistä tekee tarpeeksi pieniä. Asia ei ole aivan niin helppo.

Rakentajaa sitovat edelleen yleis- ja asemakaavalaki, kunnan rakennusjärjestys sekä kaikki rakentamista koskevat lait. Rakennusoikeudesta laki määrää saman kuin aikaisemminkin. Jos tontilla ei ole rakennusoikeutta jäljellä, uusi rakennus tarvitsee poikkeamisluvan koosta riippumatta. Lisäksi nyrkkisääntö on, että joka rakennuksesta täytyy olla tontin rajalle neljä metriä.

Rantarakentamista puolestaan säätelevät luonnonsuojelulaki ja Maankäyttö- ja rakennuslaki. Lisäksi se, miten lähelle rantaviivaa rakentaminen sallitaan, vaihtelee kunnittain. Paikalliset jätevesi- ja maisemamääräykset voivat rajoittaa sitä hyvinkin tiukasti.

Yleisesti saunamökin etäisyyden rantaviivasta täytyy olla vähintään 20 metriä ja pelkän saunankin 10 metriä, mutta rantarakentamisen minimietäisyydet vaihtelevat paikakuntakohtaisesti. Joissakin kunnissa määräykset voivat vaatia mille tahansa rakennukselle 40–50 metrin etäisyyden rannasta, ja lisäksi asiaan voivat vaikuttaa tontin rantaviivan pituus ja alueen yleinen maisemallinen merkitys.

Kaiken kaikkiaan selvitettävää asioita kertyy pitkä lista, mutta rakentaja pääsee silti helpoimmalla, kun tietää alusta asti, mitä tekee.

Vinkki on, että selvittää ensin huolellisesti mahdolliset rajoitukset ja lähtee sen pohjalta suunnittelemaan hanketta. Lisätietoja voi kysyä kunnalta tai alan ammattilaisilta, Silander neuvo.

Ilman rakentamislupaa tehtäviä piharakennuksia suunniteltaessa on hyvä saman tien tarkistaa myös vakuutusten riittävyys, sillä kukaan ulkopuolinen ei kysele sen asian perään. Vanha kodinturvavakuutus ei yleensä kata uusia rakennuksia, vaan ne pitää vakuuttaa erikseen.

Keittiön rajakysymyksiä

Ilman rakentamislupaa sallitussa rakennuksessa ei saa olla keittiötä eikä hellaa. Tämä johtuu siitä, että asunnon määritelmään kuuluu, että siinä on oltava joko keittiö, keittokomero tai keittotila. Keittiöksi tulokittavan tilan olemassaolo muuttaa siis pienenkin rakennuksen asunnoksi, jolloin taas rakentamislupa tarvitaan.

Rakentamisluvattomassa rakennuksessa saa sen sijaan olla takka tai uuni sekä vesijohto. Grillikodassa saa luonnollisesti olla grilli ja saunassa kiuas.

Yksi rakentajia uuden lain edessä eniten hämmäntäneistä kysymyksistä kuuluukin, miten vedetään raja siihen, mikä on keittiö tai hella ja mikä ei ole. Muuttaisiko esimerkiksi irrallinen keittolevy vierasaitan asunnoksi?

Se, mitä varusteita piharaken-

nuksessa lopulta olisi tai saisi olla esimerkiksi ruoan valmistukseen, muodostunee ajan kuluessa. Toki, jos näitä laittaa, ja tulisi esimerkiksi jälkivalvonta kunnan rakennustarkastuksesta, raja voi määrittyä sitäkin kautta, Marju Silander arvelee.

Perussääntö on sinänsä selkeä.

Jos rakennetaan alle 30 neliön rakennus, jossa näitä edellä mainittuja keittiön määritelmiä ei ole, lupaa ei tarvitse hakea. Rajanveto on siis tässä, hän tiivistää.

Pikkumökit ojennukseen

Piharakennusten kirjo omakoti- ja mökkihihoilla on melkoinen, kun saunojen, liiterien, puutarhavajojen, vierasaittojen ja muiden perinteisten rakennusten rinnalle on noussut autokatoksia, kesäkeittiöitä, pergoloita, porealtaita ja pienoiskasvihuoneita, joiden lomassa nököttävät vielä leikkimökit, koirankopit ja maakellarit.

Ilman rakentamislupaa sallittuja rakennelmia ei voi ahtaa vapaasti jokaiseen väliin. On siis syytä luoda järjestys, ennen kuin kaaos pääsee edes alulle.

Piharakennusten osalta on luonnollisesti huomioitava asemakaava, jäljellä oleva rakennusoikeuden määrä, onko rakennusten lukumäärä rajoitettu esimerkiksi kaavassa, onko kaavassa rakennusalalla tilaa, sekä rakennuksen tekniset ominaisuudet ja paloturvallisuuskysymykset, Marju Silander muistuttaa.

Jos rakennuksia tuntuu kertyvän tontin täydeltä, tai jos yhdenkin uuden sijoittaminen pihaan tuntuu ajatuksena häiritsevältä, on hyvä käyttää pihasuunnittelussa jonkinlaista ammattiapua. Netistä löytyy muun muassa erilaisia yksinkertaisia pihasuunnittelutyökaluja, jotka voi ottaa avuksi, jos ei halua käyttää palkattua suunnittelijaa. Niiden avulla laadittu mallinnus auttaa vähintään hahmottamaan, miltä uudet ja vanhat rakennukset näyttäisivät yhdessä valmiina.

Tässä myös kaava on yksi määrävä seikka, esimerkiksi huomioitava kuinka kaukana tontin rajoista rakennusten tulee sijaita, ja miten paljon tilaa tontilla olevien rakennusten välillä tulee olla. Samoin se, onko rakennusten lukumäärää rajattu, Silander opastaa.

Jos erilaisten pikkumökkien sekamelska uhkaa täyttää tontin, voi herätä ajatus yhdistää niitä esimerkiksi rakentamalla autokatos kiinni liiterin seinään tai grillikatos aitan kylkeen. Silloin on kuitenkin vaara, että yhdestä rakennuksesta tuleekin toisen lisäosa.

Jos yhdistää rakennuksia, kannattaa huomioida, että piharakennus saattaa muuttua olemassa olevan asuinrakennuksen laajennukseksi. Esimerkiksi jos rakennettaisiin jokin muu rakennelma kiinni olemassa olevaan asuinrakennukseen tai mökkiin, saatetaan lupakynnsy ylittää, Silander tarkentaa.

Rakentaminen on TAITOLAJI, joka meillä on hyvin hallussa!

Ota yhteyttä!
0400 680 878 - www.terak.fi

Rakennusmaalaus Jari Komonen Oy

- TASOITETYÖT • TAPETOINNIT
- SISÄMAALAUKSET • KATTOJEN PESUT
- JULKISIVUMAALAUKSET

NOSTOKORIAUTO, 26 M

jari.komonen@rakennusmaalaukskomonen.fi

www.rakennusmaalaukskomonen.fi

0400 879 122
MERVENTIE 44
13720 PAROLA

HÄRKÄTIEN PUUTAVARA OY

- Puutavaraa ja rakennustarvikkeet • Määrämitta-katkaisupalvelu
- PYYDÄ TARJOUS SÄHKÖPOSTILLA
- Katso tarjouserät nettisivuiltamme

Sahantie 5 Renko. Harri 040 843 6064, Tuula 0400 526 514
www.harkatienpuutavara.fi | myynti@harkatienpuutavara.fi

AMMATTILAISILLE JA HARRASTAJILLE

PALVELUA VUODESTA 1991.

- Kiinnitystarvikkeet
- Käsityökalut
- Naulaimet
- Kemikaalit
- Terassiruuvit
- Würth-tuotteet
- DeWalt
- - akku- ja sähkötyökalut
- Bosch
- - akku- ja sähkötyökalut
- Hikoki
- - akku- ja sähkötyökalut

Hämeen RUUVIMARKET Oy

...ja paljon muuta!

Vanajantie 9, Hämeenlinna
p. 03 6166 766 | www.ruuvimarket.fi

Palvelemme ma-pe 7-17

Sähkötyöt luotettavasti ja laadukkaasti

Kaikki sähkötyöt pistorasioiden lisäyksestä täydellisiin kokonaisuuksiin niin omakotitaloihin kuin mökeillekin.

Linna-Sähkö Oy

Soita 050-0256473
linnasahkooy@gmail.com
HÄMEENLINNA

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kesän elämyksiä

Suomen neljä suurta huvipuistoa, Linnanmäki Helsingissä, Särkänniemi Tampereella, PowerPark Alahärmässä ja Tykkimäki Kouvolassa, ovat hyvin tunnettuja kesäkohteita. Niiden lisäksi eri puolilta Suomea löytyy useita pienempiä teema- ja huvipuistoja kesän ratoksi.

Esimerkiksi Sastamalassa **Herra Hakkaraisen talossa** lapset pääsevät leikkimään ja käyttämään mielikuvitustaan kirjailija Mauri Kunnaksen kirjoista tuttuihin maisemiin. Lie-

dossa sijaitseva **Zoolandia** on puolestaan koko perheen eläin- ja puuhapuisto, jossa on huvipuistolaitteita, kotieläinpiha ja sisäleikkipuisto.

Kemiönsaaren kunnassa, Hiittisten saaristossa lymyilevä **Rosalan Viikinkikeskus** elävöittää tuhannen vuoden takaista rautakauden loppua ja viikinkiaikaa. Viikinkimuseo koostuu perinteisten näytelyiden lisäksi kokonaisesta rekonstruoidusta viikinkikylästä, jossa pääsee mm. kokeilemaan

viikinkisoturin varusteita.

Lievestuoreella lähellä Jyväskylää sijaitseva **Nokkaki-ven Puisto** on Suomen uusiin huvipuisto ja sirkusmaailma, jossa on toistakymmentä eri huvipuistolaitetta. Hämeenlinnasta Aulangon kauniista maisemista löytyy taas seikkailupuisto **Hugo Park Aulanko**. Puistossa on kuusi eritasoista seikkailurataa, jotka sisältävät liukuja, kiipeilyseiniä, kiipeilyverkkoja, köysisiltoja ja liaani- ja Base Jump-hyppyjä.

Pixabay

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Varoitusten jälkeen Varaosia Puita-1. Oli joskus Espanjassa Auto- Pirkkan- maatti maalla

Kesä

Laatua edullisemmin!

Suomen suosituin!

1599€
(1799€)
Säästä 200€

Mitsubishi MSZ-LN25
Ilmalämpöpumppu
Tarjoushinta koskee valkoista mallia. Muut värit: helmenvalkoinen, musta ja punainen.

949€
(1190€)
Säästä 241€

Gree SP 35 NORDIC
Ilmalämpöpumppu
Energiatehokas lämmittäjä ja viilentäjä. WiFi-ohjattav ja takkatoiminto.

649€
(799€)
Säästä 150€

Gree BORA 35
Ilmalämpöpumppu
Viilentää nopeasti kuuman sisäilman. Soveltuu loistavasti myös kerrostaloasuntoihin.

249€
DEEP WASH
Ilmalämpöpumpun puhdistushuolto
Lisää mukavuutta ja käyttöikää. Kaupan päälle kylmäainemäärän tarkistus, arvo 49 €.

Edulliset asennukset kauttamme!

REOLINK
Valvonta-kamerat

ALKAEN 69€

Tule tutustumaan laajaan mallistoomme!

KINGSTON 64 Gb SD-muistikortti

6€ (14,90)
KPL

Alennus 60%

KINGSTON 64 Gb USB-muistitikku

PALVELEVA
PAIKALLINEN
PERHEYRITYS

Tilinjensuontie 2
13130 Hämeenlinna
ma-pe 10-18, la 9.30-18

SAMMALNÄUHA PALVELU
FINLANDSK SERVICE

euronics
euronics.fi Hämeenlinna

www.hameenlinnannakokeskus.fi

B.I.G. EXACT™

TÄYSIN SILMIENI
MUKAAN
VALMISTETUT

Koe tarkinta mahdollista näkemistä täysin biometrisillä Rodenstockin moniteholinsseillä.

Rodenstock

Fenno
OPTIIKKA

HÄMEENLINNAN
näkökeskus
Puh. 03 616 5611

MT-ELECTRIC OY

www.mt-electric.fi | 045 196 8844

- Latausasemakartoitukset
- Sähköauton latausasemat
- Valaistussaneeraukset

Urakoinnit, huollot ja korjaukset sekä remonttien sähköistykset laadukkaasti ja ammattitaidolla

elfin
Sähköistä osaamista

Ammattilaisten suosimat maalit kilpailukykyiseen hintaan!

ESKARO MAALIT

- RK Peltikattomaali
- RK Tiilikattomaali

Enke Arctic Seal

- Kuitupitoinen tiivistysmassa kattojen paikkauksiin

piisko

- Safegrip seinä- ja lapetikkaat
- Sadevesijärjestelmät
- Lumiesteet • Hoitotasot

Kaikki kattopellit nopealla toimitus ajalla, sekä suoraan hyllystä OK-20 Profiilia 2-4m mittaisena

- Reuna- ja harjapellit suoraan hyllystä
- Sadevesikourut määrämittaisena

SammalNauha®
Varma ja pitkäaikainen ratkaisu huopa- ja tiilikattojen sammalongelmalle

RoofTech
Päämpi Elinkeinoi Katoille

HÄMEEN
PELTITUOTE

Luukkaankatu 2 A, Hml • Avoinna arkisin 8-17
044 9729 464 • peltituote@gmail.com

www.hameenpeltituote.fi

Myös automaalit!

VÄLTÄ KATON UUDISTAMISKUSTANNUKSET

Kattomaalaukset alan ammattilaiselta

ENNEN

JÄLKEEN

Peltikatto vuodelta 1926. Huoltomaalaus tehty 2020. Suositus huoltomaalaukselle 2045.

ENNEN

JÄLKEEN

Ehjä teräspeltikate vuodelta 1995. Uusittu pinta 2020. Suositus huoltomaalaukselle 2045.

Pelti-, tiili-, ja mineraliittikattojen maalaukset Tyks: hallintorakennuksen peltikaton maalaus. 40 vuoden ammattilaispeydellä.

Suomenlinnan katot 2022-2025.

Tehdasvalmisteisen
LEGACY Peltin- Ensimaalaus
Hämeenlinnan Ojennuslaitoksen katto-
maalaukset 2025. Hämeenlinna.

HÄMEEN KATTOPINTA OY

hameenkattopinta@gmail.com
050 543 2782 kattopinta.com

TOIMIMME KOKO SUOMESSA.
TILAA HUOLTOMAALAUUS / TARJOUS.

RALA
RAKENTAMISEN LAATU

GVK
Kotimaiset maalit.

AA
Hyvä luottokelpoisuus
Sivomade 2018

**luotettava
kumppani**

VALITSE HÄMEEN ASUNTOKAUPAN ASIAANTUNTIJA

Asunnon myynti tai osto suunnitteilla?
Kutsu meidät maksuttomalle arviokäynnille,
niin jutellaan lisää.

Nina Aitola
Yrittäjä, LKV
050 369 1010
nina.aitola@remax.fi

Arja Weeraratne
Myyntijohtaja, LKV
050 548 9049
arja.weeraratne@remax.fi

Julius Uotila
Kiinteistönvälittäjä, LKV
044 360 3488
julius.uotila@remax.fi

Vilma Willström
Kiinteistösihteeri, LKV
040 501 9131
vilma.willstrom@remax.fi

Vesa Mäkinen
Myyntineuvottelija
040 522 8682
vesa.makinen@remax.fi

Jesse Kakkola
Sisustussuunnittelija
040 084 1690
jesse.kakkola@remax.fi

Varaa maksuton arviokäynti
remax.fi/helmi

RE/MAX
HELMİ

RE/MAX Helmi

Hämeenlinnan Asuntovälitys Oy LKV
Palokunnankatu 24
13100 Hämeenlinna

0400 167 192
remax.helmi@remax.fi
remax.fi/helmi

LUOTETTAVAA JA MONIPUOLISTA MUUTTOPALVELUA

– laadukkaasti tarpeidenne mukaan tehtynä!

- ✦ kotimuutot
- ✦ yritysmuutot
- ✦ varastointipalvelut
- ✦ muuttosiiivoukset
- ✦ muuttotarvikkeet

Ota yhteyttä –
annamme mielellämme
tarjouksemme!

**HÄMEEN
LAATUMUUTOT**

luotettava
kumppani

050 368 6893 | myynti@laatumuutot.fi | www.laatumuutot.fi

Facebook®/Hämeen Laatumuutot Oy